

**T.C.
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**HEMŞİRE AKADEMİSYENLERİN AKADEMİK ETİK
DEĞERLERİNİN VE ELEŞTİREL DÜŞÜNME
DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Betül Sena YALÇINKAYA

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
HEMŞİRELİK ESASLARI ANA BİLİM DALI**

SIVAS-2019

**T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**HEMŞİRE AKADEMİSYENLERİN AKADEMİK ETİK
DEĞERLERİNİN VE ELEŞTİREL DÜŞÜNME
DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Betül Sena YALÇINKAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HEMŞİRELİK ESASLARI ANA BİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Gülay YILDIRIM

SİVAS-2019

“Hemşire Akademisyenlerin Akademik Etik Değerlerinin Ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi”adlı **Yüksek Lisans** Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmış ve jürimiz tarafından Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü **Hemşirelik Esasları** Ana Bilim Dalında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Üye

Üye (Danışman)

ONAY

Bu tez çalışması,tarihinde Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ve yukarıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Zübeyda AKIN POLAT
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRÜ

Bu tez, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Senatosu'nun 18.02.2015 tarihli ve 4/4 sayılı kararı ile kabul edilen Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna göre hazırlanmıştır.

ÖZET

HEMŞİRE AKADEMİSYENLERİN AKADEMİK ETİK DEĞERLERİNİN VE ELEŞTİREL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Betül Sena YALÇINKAYA

Yüksek Lisans Tezi

Hemşirelik Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Gülay YILDIRIM

2019, 79 sayfa

Çalışmanın amacı, hemşire akademisyenlerinin akademik etik değerleri ve eleştirel düşünme düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmaya Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına Bağlı İlleri (DOKAP)’nden 120 akademisyen katılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Akademik Etik Değerler Ölçeği, Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeğiyle toplanmış ve SPSS 22.0 for Windows paket programında analiz edilmiştir. Veriler, bağımsız iki grup için independent sample t test, bağımlı (eşlenik) iki grup için paired sample t test, ikiden fazla grup için ANOVA testi (F) ile analiz edilmiştir. Normallik varsayımının test edilmesinde çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmıştır. Yanılma düzeyi ise $p<0.05$ anlamlı olarak alınmıştır.

Katılımcıların %32,5’i 6-10 yıl arasında çalıştığı, %95’i klinik deneyime sahip, %72,5’i uluslararası alanda makale yayını olduğu, kendi ifadelerine göre %91,7’sinin akademik etik ve %84,2’si eleştirel düşünme hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların etik değerler algısı ortalaması $174,53\pm 6,73$ (max:250;Min:50) ve eleştirel düşünme tutum ortalaması $36,62\pm 5,13$ (Max:95;Min:19)’tür. Klinik deneyimi olanların Akademik Etik Değerler Ölçeği alt boyutlarından “Çalışılan Kuruma Yönelik Değerler” ve “Öğretim Sürecine Yönelik Değerler” puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olanların Akademik Etik Değerler Ölçeği alt boyutlarından “Topluma Yönelik Değerler” ve toplam “Akademik Etik Algısı Ölçeği” puan ortalamaları anlamlı olarak

daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olanların ve erkeklerin Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği alt boyutlarından “Kanıt Dayalı Karar Verme” alt boyut puan ortalamaları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Katılımcıların Akademik etik değerleri algısı ve eleştirel düşünme tutum düzeyleri arasında anlamlı pozitif yönde korelasyon bulunmuştur ($p=0,000$; $r=0,793$).

Sonuç olarak klinik deneyime sahip akademisyenlerin akademik etik algısı çerçevesinde çalışılan kuruma ve öğretim sürecine yönelik değerleri daha yüksek olup, erkeklerin ve akademik etik hakkında bilgisi olanların eleştirel düşünme çerçevesinde kanıt dayalı karar vermede tutumları daha yüksektir. Bireylerin eleştirel düşünme tutumları arttıkça akademik etik algıları da artmaktadır. Hemşire akademisyenlerin akademik etik değerleri ortalamasının biraz üzerindeyken, eleştirel düşünme tutumları ise ortalamasının altında kalmıştır. Hemşirelik akademisyenlerinin etik ve eleştirel düşünme algılarının yükseltilmesine yönelik farkındalık eğitimleri verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Etik, Eleştirel Düşünme, Hemşire Akademisyen.

ABSTRACT

EVALUATION OF ACADEMIC ETHICAL VALUES AND CRITICAL THINKING LEVELS OF NURSING ACADEMICIANS

Betül Sena YALÇINKAYA

Master Thesis

Department of Nursing

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Gülay YILDIRIM

2019, 79 pages

The aim of this study is to determine the academic ethical value and critical thinking abilities of academicians of nursing department. 120 academicians participated in research from the Provinces of the Regional Development Administration of the Eastern Black Sea Project (DOKAP). Data were collected from Personal Information Form, Academic Ethical Value Scale, Critical Thinking Attitude Scale and analysed by SPSS 22.0 for Windows package program. Data were analysed by independent sample t test for two independent groups, paired sample t test for two dependent groups and ANOVA test (F) for more than two groups. Skewness and kurtosis value were taken into consideration in testing the normality assumption. The level of error is thought to be $p < 0.05$.

It was found that 32,5% of the participants have worked for 6-10 years, 95% have clinical experience, 72,5% have international articles, 91,7% have academic ethics and 84,2% have information which is enough about critical thinking according to their statement.

The average about perception of ethical values of the participants was 174.53 ± 6.73 (max:250; Min:50) and the average about critical thinking attitude was 36.62 ± 5.13 (Max:95; Min:19). The mean scores of “Value of the Institution” and “Value of the Teaching Process” were found significantly higher in the sub-dimensions of the Academic Ethical Value Scale for those with clinical experience. ($p < 0,05$). The mean scores of “Value for Society” and total “Academic Ethics Perception Scale” were found higher than in sub-dimensions of the Academic Ethical Value Scale for those

with enough knowledge of academic ethics ($p < 0.05$) significantly. The mean sub-scale scores of “Evidence-Based Decision Making” were found higher than in sub-dimensions of the Critical Thinking Attitude Scale of men and those with knowledge which is enough of academic ethics ($p < 0,05$) significantly. A correlation was found between the participants in perception of academic ethical values and their attitude about critical thinking ($p = 0,000$; $r = 0,793$), pretty positively.

As a result, academicians with clinical experience have higher value than the institution and teaching process within the framework of perception of academic ethics on the other hand, men and those with knowledge about academic ethics have higher attitudes than evidence-based decision making within the framework of critical thinking. The more individuals' critical thinking attitudes is increased, the more their academic ethical perception is increased. While academic ethical values of nursing academics were slightly above average, critical thinking attitudes were below average. Awareness training can be provided to raise ethical and critical thinking perception of nursing academicians.

Keywords: Academic Ethics, Critical Thinking, Academician of Nursing Department.

TEŞEKKÜR

Tez konumu seçmemde yardımcı olup, çalışmamın her aşamasında öneri ve yardımlarıyla her zaman destek olan, değerli bilgilerini benimle paylaşan, kendisine ne zaman danışsam bana kıymetli zamanını ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenden fazlasını sunan, her sorun yaşadığımda yanına çekinmeden gidebildiğim; bu araştırmanın planlanması, sürdürülmesi ve sonlandırılmasında büyük katkıları olan danışmanım Sayın Doç. Dr. Gülay YILDIRIM'a çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans programı sürecimde bana bilgi ve deneyimleriyle destek olan, her zaman güler yüz ve sabırla karşılayan değerli hocam Sayın Prof. Dr. Şerife KARAGÖZLÜOĞLU'na teşekkür ederim.

Yaşamımın her anında destekleri ile yanımda olan, büyük bir özveri ile bugünlere gelmemde en büyük katkıları olan, evlatları olmaktan hep gurur duyduğum çok kıymetli annem Fatma YALÇINKAYA ve çok kıymetli babam Yüksel YALÇINKAYA'ya sonsuz teşekkür ederim.

Hayatımda ve yüksek lisans programımın her aşamasında sabır ve özveriyle bana destek olan, kardeşlik duygusunu en güzel şekliyle hissettiren kardeşlerim H. Beyza YALÇINKAYA, M. Furkan YALÇINKAYA ve ağabeyim S. Cumhur YALÇINKAYA'ya canı gönülden teşekkür ederim.

Tez çalışmamın her aşamasında ilgi ve emeğini esirgemeyen, çalışmamı bitirebilmem için beni motive eden isimlerini tek tek sayamayacağım değerli mesai arkadaşlarıma çok teşekkür ederim.

Tezime katkıda bulunan ve değerli zamanlarını ayıran jüri üyelerine sonsuz teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

İÇ KAPAK.....	i
YÖNERGE	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar.....	xi
KISALTMALAR	xii
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Etik Kavramı	6
2.2. Değer Kavramı	7
2.3. Etik Değerler	7
2.4. Akademik Etik Değerler	7
2.5. Araştırma Etiği	9
2.6. Eleştirel Düşünme	15
2.7. Etik Değerler -Eleştirel Düşünme ve Hemşirelik	17
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	19
3.1. Araştırmanın Tipi	19
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yerler ve Özellikleri	19
3.3. Araştırmanın Evreni	20
3.4. Araştırmanın Örnekleme.....	20
3.5. Veri Toplama Araçları	20
3.5.1. Kişisel Bilgi Formu	20
3.5.2. Akademik Etik Değerler Ölçeği	21
3.5.3. Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği	21
3.6. Verilerin Değerlendirilmesi	21
3.7. Araştırmanın Etik Boyutu ve Uygulanması	22
4. BULGULAR.....	23
4.1. Kişisel Bilgilere Yönelik Bulgular.....	23
4.2. Akademik Etik Algısına Yönelik Bulgular	25
4.3. Eleştirel Düşünme Tutumuna Yönelik Bulgular.....	30

4.4. Akademik Etik Değerler ve Eleştirel Düşünme Tutumu Arasındaki İlişki.....	35
5. TARTIŞMA.....	37
5.1. Akademik Etik Değerler Algısının Tartışılması	37
5.2. Eleştirel Düşünme Tutumunun Tartışılması	40
5.3. Akademik Etik Değerler ve Eleştirel Düşünme İlişkisinin Tartışılması.....	41
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	43
6.1. Sonuçlar	43
6.2. Öneriler	43
7. KAYNAKLAR.....	45
EKLER	51
Ek-1. Kişisel Bilgi Formu	51
Ek-2. Akademik Etik Değerler Ölçeği.....	52
Ek-3. Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği.....	54
Ek-4. Bilgilendirilmiş Onam Formu	55
İZİNLER.....	57
Ek-5. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurul Karar Formu	57
Ek-6. Ölçek İzin Yazıları	58
Ek-7. Kurum İzin Yazıları.....	59
ÖZGEÇMİŞ	66

TABLULAR

Sayfa No

Tablo 4.1: Sosyodemografik Özelliklere Yönelik Bulguların Dağılımı.....	23
Tablo 4.2: Akademik Etik Değerler Algısına Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler.....	25
Tablo 4.3: Sosyodemografik Özelliklere Göre Akademik Etik Değerler Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	26
Tablo 4.4: Eleştirel Düşünme Tutumuna Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler.....	30
Tablo 4.5: Sosyodemografik Özelliklere Göre Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması	31
Tablo 4.6: Akademik Etik Değerler ve Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki.....	35

KISALTMALAR

AEDÖ	Akademik Etik Değerler Ölçeği
EDTÖ	Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği
GÜ	Giresun Üniversitesi
KTÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
OMÜ	Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi
OÜ	Ordu Üniversitesi
RTEÜ	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
DOKAP	Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

1. GİRİŞ

Üniversiteler, çağdaş ve bilgi düzeyi yüksek bir toplum oluşturma amacı güden ve bireylerin akademik açıdan kendilerini daha ileri düzeylere taşıyabilecekleri en ideal kurumlardır. Bu kurumları ileriye taşıyacak faktörlerden biri akademisyenlerdir (Resnik, 2004). Her meslekte olduğu gibi akademisyenlerin de uymakla yükümlü oldukları etik davranışları bulunmaktadır. Akademisyenlerin etik davranışları; kurumsal amaçların sağlanması, toplumun yapısında meydana gelen değişimlere ayak uydurulması, üniversiteler arasındaki rekabet olgusunun sürdürülmesi ve yükseköğretim alanında kaliteli çalışmaların yapılması açısından önemlidir (Sönmezsoy, 2018). Üniversitelerde etik davranışlar, toplumun gelişmesi, öğrencilere rol modeli olunması açısından önemlidir. Bununla birlikte akademisyenlerin toplumun etik davranışlarını desteklemesi, toplumsal adaletin sağlanması ve toplum refahının yükseltilmesi açısından önemli olarak değerlendirilmektedir (Resnik, 2004).

Akademisyenlerin meslek ilkeleri konusunda A.B.D Öğretim Üyeleri Birliği, Amerikan akademisyenlerinin teorik olarak uyması zorunlu olan etik davranışları “Profesyonel Etik Duyurusu” ile yayınlamıştır (Pelit ve Güçer, 2006). Yüksek Öğretim Kurumları, “Etik Davranış İlkeleri” başlıklı metinde akademisyenlerin uymak durumunda oldukları temel değerler ve ilkeleri; akademik özgürlük ve özerklik, akademik dürüstlük, sorumluluk ve hesap verebilirlik, temel hak ve özgürlüğün korunması ve güçlendirilmesi, başkalarına saygı, akademik liyakat olarak düzenlemiştir.

Akademik etik değerler, problemin ya da ihtiyacın belirlenmesiyle başlayıp elde edilen bilgilerin hedef kitleyle paylaşılmasına kadar devam eden süreçte göz önünde bulundurulması gereken değer sorunlarıyla ilgili davranış örüntüleridir. Bilimsel bir çalışmanın planlanması ve yayının etik değerler açısından kalitesi, yayının oluşturulması aşamasında bilimsel etik değerlere ve akademik yazım ilkelerine ne kadar bağlı kalındığıyla doğrudan ilgilidir (Sevim, 2014).

Son on yıl içinde, bilim insanları, bilime yabancı halk ve politikacılar, etiğin bilimsel araştırmalarda önemli olduğunu daha çok fark eder olmuşlardır. Bu farkındalığın artmasında rol oynayan etmenlerden biri, bilim insanlarının, etiğe ilişkin suistimallerin ve etik açıdan sorgulanabilir davranışların görüldüğü olayları, araştırmaların pek çok safhasında inceleyip, belgelendirmeleri ve hükme varmalarıydı;

bununla beraber gözle görülür bir etik eksikliğinin, araştırmaların bütünlüğünü ve istikrarını tehdit etmesiydi (Resnik, 2004).

Akademisyenler, etik kurallar çerçevesinde çalışmalarını sorgulamalı ve araştırmalıdır. Bilimdeki etik tavır çoğunluğun benimsediği ahlâk standartlarına aykırı olmamalı ve bilimsel hedeflerin artmasını sağlamalıdır (Resnik, 2004). Üniversite çatısı altında araştırma yapanların araştırma etiği açısından gereklilikleri yerine getirmesi akademik etik bağlamında önem kazanmaktadır (Büken, 2006; Demirhan ve ark., 2001).

Öğretici ve araştırıcı rollerini kendinde barındıran bireylerin yetiştirilmesinde, bilimin ilerlemesinde büyük rol oynayan akademisyenlerin; günümüz koşullarında bilgiyi alan ve aktaran rolünde olmasının yanında, bilgiyi eleştirel düşünerek oluşturabilmesi ve doğru şekilde kullanabilmesi beklenmektedir (Manolova, 2011). Eleştirel düşünme; akademik süreçte farklı kaynaklardan elde edilen bilgilerin düzenlenmesi, karşılaştırılması, zihinsel süreçten geçirmeleri, gereksinim duyulan bilgiye karar verilmesi, birçok seçenekli yaklaşımlardan birinin seçilmesi ve işlemin sonuçlarının değerlendirilmesi, anlamlandırılması ve yorumlanması gibi özellikleri açısından vazgeçilmez bir düşünme sürecidir (Açıkgöz, 2015). Akademisyenlerin eleştirel düşünme becerilerine sahip olmaları, yeni bilgi üretimini ve toplumsal bilgi paylaşımını sağlarken aynı zamanda bilginin ön plana çıkmasını ve geliştirilmesini sağlayacaktır. Bilginin toplumsal öneme sahip olması ve birey faydasına üretilmesi ve geliştirilmesi, toplumsal refahın yükseltilmesinde önemlidir (Aybek, 2007).

Bilim insanının eleştirel düşünceye sahip olması, araştırmaları istendik düzeye getirmesi açısından önemlidir. Çünkü bir araştırmacıda var olması gereken özellikler, eleştirel düşünme beceri ve tutumlarıyla paralellik göstermektedir. Akademisyen olarak bilim insanından beklenenler içerisinde; olay ve olgulara farklı bakabilmesi, yorumlayabilmesi yapacağı araştırmayla bilime yeni bir bakış, yorum, bilgiyle katkı yapabilme bilgisi ve becerisi yer almaktadır. Bunun yanı sıra bilim insanları, araştırma ve bilimsel yeterliklerine dayanarak “yeni bir bakış, yorum, bilgi” ortaya koyacak çalışmalar yapmakla ve rehberlik etmekle sorumludurlar. Eleştirel düşünme beceri ve tutumlarına paralel olarak bilimsel uğraş; eleştiriye açık, bulguları kanıtlarla destekleyen, bilginin sorumluluğunu taşıyan, özeleştiriyi kullanan; doğruluk, dürüstlük, nesnellik, yansızlık ve açıklığı bilimsel uğraşın temeli olarak gören; bilimsel merakı, kuşkuculuğu temel alan, toplumsal gereksinim ve amaçları ve

bilimsel etkinliğin sonuçlarını, bilimsel yaratıcılığın ve toplumsal sorumluluğun kaynağı ve dürtüsü olarak ele alan bir anlayışa sahip olmalı ve bunun geliştirilip güçlendirilmesine yönelik çabalar temelinde sürdürülmelidir (Gündoğdu, 2009).

Eleştirel düşünme ve etik ilkelere uyum, her sektörde önemli olmakla beraber özellikle hayati önem taşımakta olan sağlık sektöründe önemi daha da artmaktadır. Sağlık sektöründe önemli roller üstlenen hemşirelerin etik davranışlar sergilemeleri ve eleştirel yaklaşımları, sağlık sektöründeki hizmet kalitesinin yükselmesi ve toplumsal refahın artırılması açısından önemli olmakla beraber; hemşirelerin araştırmacı bir yapıya sahip olmaları adına da önemlidir (Çetinkaya, 2011). Hemşire akademisyenlerin uygulamalarında etik değerlere sahip olmalarının yanı sıra bilgiyi doğru bir şekilde sentezlemeleri de önemlidir (Burkhardt ve Nathaniel, 2013). Bir toplumda, eleştirel düşünme olmadan, hem bilimin ve doğru bilginin hem de hoşgörünün elde edilmesini ummak mümkün görünmemektedir. Meslekte her yeni bilgi, toplumsal sağlığın korunmasında ve iyileştirilmesinde gerekli olduğu kadar yeni bilgilere ulaşmada ve yeni bilgilerin doğruluğunun kanıtlanmasında eleştirel düşünme yaklaşımı önemlidir (Gündoğdu, 2009). Sosyal, çevresel, ekonomik girişimler ve uluslararası sağlık mücadelelerindeki gereklilikler ve sağlık alanında yaşanan değişiklikler ve toplumların değişen beklentileri 21. yüzyılın profesyonel hemşirelerini eleştirel düşünmeye zorlamıştır. Bu bağlamda hemşirelikte eleştirel düşünme; bilgiye temellenmiş, uygulamalarla geliştirilmiş, araştırmalarla destekli tutumların birleşiminden oluşmuştur (Öztürk-Ulusoy, 2008).

Sağlığın korunması ve iyileştirilmesinde yeni bilgiler kritik önem taşımaktadır. Sağlık alanında yeni bilgilere ulaşılmasında ise akademisyen hemşirelerin eleştirel düşünceleri, yeni doğru bilgi üretmeleri ve yeni bilgileri analiz ederek kavramsallaştırmaları önemli olarak değerlendirilmektedir (Çetinkaya, 2011). Değişik alanlarda sunulan uygulamayı da içeren çok boyutlu bakım; akademisyen hemşirelere esnek olma ve eleştirel düşünme zorunluluğu yaratmaktadır. Bu nedenle çoğu zaman birden çok seçeneği birlikte düşünmek ve hızlı kararlar almak zorunda olan akademisyen hemşireler için eleştirel düşünmenin ve elde edilecek bilginin üretimi ve yayımlanmasının araştırma etiği kurallarınca yapılmasının çok önemli olduğu bilinmektedir (Öztürk-Ulusoy, 2008).

Akademisyen hemşirelerin, içinde bulunduğu yüzyılın sorunlarını çözümlayebilmeleri, hemşirelik problemleri ile başa çıkabilmeleri, daha karmaşık

hasta bakım gereksinimlerini saptayabilmeleri ve sistematik bakımı geliştirebilmeleri için aldıkları eğitim ışığında eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri ve güçlendirmeleri gerekmektedir. Hemşirelerin, eleştirel düşünme becerisini geliştirmeleri mesleğin, bilime inanan, bilimsel gerçekleri araştırıp uygulayan ve uygulamalarını kanıta dayalı olarak gerçekleştiren bir disiplin olmasında oldukça önemlidir. Ayrıca Amerika’da Ulusal Hemşirelik Derneği hemşirelik eğitiminde eleştirel düşünmenin vazgeçilmez bir unsur olduğunu vurgulamıştır. Yaşamsal ve kritik kararlar alan, uygulayan hemşirelerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeleri, mesleğin yatak başı bakım hizmeti olarak görülmemesi, bilime inanan ve gerçekleri araştırıp uygulayan, teorikle bağlantılı, el becerisi yanında zihinsel ve entelektüel gücünü de kullanan, kanıta dayalı uygulamaları gerçekleştiren bir disiplin olmasında oldukça önemli bir unsur olduğu vurgulanmaktadır (Açıkgöz, 2015).

Eleştirel düşünen bir akademisyen bireylere eleştirel düşünmeyi aşılama daha etkili ve etkindir. Bunun sağlanmasında ise akademisyenlerin davranış örüntüleri önem kazanmaktadır. Eleştirel düşünme, akademisyenlerin daha kapsamlı ve detaylı düşüncelerini sağlayarak onları araştırmaya yöneltmektedir. Eleştirel düşünmenin akademisyenler tarafından bir davranış şekli olarak benimsenmesi ve bu davranışın etik değerler kapsamında yapılması, akademik çerçevede gelişmelerin sağlanması adına gerekli olarak görülmektedir. Akademisyenlerin farklı çalışmalara karşı eleştirel yaklaşımları, onların gelişimlerini ve topluma bir şeyler kazandırmalarını desteklemektedir. (Bayat, 2014). Doğru ve faydalı bilgilere ulaşılmasında eleştirel düşünme becerisinin yanı sıra elde edilen bilgilerin etik değerler çerçevesinde değerlendirilmesi ve sentezlenmesi son derece önemli bir konu olmaktadır (Gündoğdu, 2009). Ulusal ve uluslararası alan yazınında hemşirelik akademisyenlerine ve hemşirelik mesleğine yönelik akademik etik değerleri ve eleştirel düşünmeye ilişkin araştırmalara rastlanılamamıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, hemşire akademisyenlerinin akademik etik değerleri ve eleştirel düşünme düzeylerinin belirlenerek akademik etik değerleri ve eleştirel düşünme düzeyleri arasındaki ilişkinin saptanmasıdır.

Araştırma soruları şu şekildedir:

- Hemşire akademisyenlerinin akademik etik değerleri nedir?
- Hemřire akademisyenlerin eleřtirel dűřünme dűzeyleri nedir?
- Hemřire akademisyenlerin eleřtirel dűřünme dűzeyleri ile akademik etik deęerleri arasında iliřki var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Etik Kavramı

Etik, insanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri, normları, kuralları insan tutum ve davranışları doğru-yanlış ya da iyi-kötü olarak değerlendiren, analiz eden ve araştırma sonucu kurallara bağlayan bir felsefe dalıdır. Bu kurallar, insan yaşamını ilgilendiren konularda yapılabilecek eylemlerin sınırlarını belirleyici ve davranışların öncesinde yol göstericidir (Avcıoğlu, 2011).

Etik, yasalar ve yasal ögeler tarafından ortaya konulmayan, ortaya koyulsa bile yasaların tam olarak ifade edemediği veya yasalar tarafından meydana getirilmesi pek kolay olmayan alanlar ile yönetim, siyaset ve hukukun daha çalışabilmesi için, hizmetleri yürütürken ve karar alırken bireylere önemli bir yol haritası niteliğinde olmakta, kamu hizmetlerinin kalitesini artırmakta ve kuvvetli bir sorumluluk bilincinin kazanılmasını sağlamaktadır (Eryılmaz ve Biricikoğlu, 2011).

Etik konusuyla ilgili olarak bireyler kendi değer yargılarına bağlı olarak kararlar almakta ve bu kararları uygulamaya koymaktadırlar (Akbulut, 2013). Bireylerin nasıl davranmaları gerektiği, bireylerin hangi yolu izlemeleriyle ilgili olarak etik onlara yardımcı olmaktadır (Doğan ve Karataş, 2011).

Etik, toplumsal bir varlık olan bireylerin sosyal çevrede kendi hallerinde ahlaki kararlar alabilmelerini sağlamak ve sosyal yapı içerisinde ahlaki birey olmaları adına önemli bir görev üstlenmektedir. Bireylerin davranışlarının ve eylemlerinin ahlaki sınırlar kapsamında olabilmesi için rehberlik edecek prensip ve normlar koymayı ve bunları geliştirmeyi hedefleyen etik, ahlakın temelini ve doğasını irdeleyerek kötü ve iyiyi açığa çıkarmakta ve olması gereken ile olan arasındaki ilişkiyi dışa yansıtmaktadır (Önen ve Yıldırım, 2014).

Eğitici ve araştırmacı rolü kapsamında akademisyenler tüm uygulamalarında akademik etik ölçütlerini yerine getirmekle sorumludurlar (Tümkiye, 2011). Akademisyen, üniversite ve benzeri yükseköğrenim kurumlarında öğretimi gerçekleştiren, araştırma yapan, bilim üreten ve özgün araştırmalarıyla alanına katkıda bulunan kişilere verilen genel mesleki unvandır (Resnik, 2004). Her meslekte olduğu gibi akademisyenlerin de uymakla yükümlü oldukları etik davranışları bulunmaktadır. Üniversitelerde etik davranışlar, toplumun gelişmesi açısından önemlidir. Akademisyenlerin her açıdan benimsedikleri etik davranışlar, üniversitelerin

saygınlığının artmasında önemli kurallardan biridir. Özellikle araştırma etiğine özen gösterilmesi, akademisyenlere olan güveni ve üniversitelerin gelişmesini sağlayarak, üniversitelerin toplumsal yararını arttırmaktadır (Resnik, 2004).

2.2. Değer Kavramı

Değer; nesne ve olguların insan açısından taşıdıkları önem olup, özne ile nesne arasında kurulan bağ ile beliren, öznenin nesneye yüklediği anlamlı veya önemli oldukları düşünülen ahlaki inançlar, idealler, ilkeler, kurallar, standartlar veya niteliklerdir (Aştı ve Karadağ, 2014; Sevim, 2014). Değerler bireylerin sorumluluklarını yansıtmakta, algılarını etkilemekte ve davranışlarına yön vermektedir. Meslek tarafından benimsenen ve kazanılan değerler standartların gelişmesini sağlamaktadır. Bakımın kalitesi çalışanların sahip olduğu profesyonel değerlerin aynasıdır (Göriş ve ark., 2014).

2.3. Etik Değerler

Etik değerler meslekleri belli standart ve normlara oturtan ve onlara kişilik kazandıran değerler olmakla birlikte meslekte başarılı ve sağlıklı ilişkilerin kurulmasını sağlayan unsurlar. Meslek yaşamında tutum ve davranışları biçimlendiren onlara rehberlik eden etik standartlar ve prensipler toplamına “mesleki etik” adı verilmektedir. Bir meslek grubunun belli kurallara bağlı davranmasını zorunlu hale getiren, ilkesiz ve yetersiz üyelerin meslekten çıkmasını sağlayan, bireysel eğilimlere sınırlama koyan, hizmet hedeflerini korumayı gözeten ve mesleki rekabete düzen veren mesleki ilkeleri ifade etmektedir. Etik değerler mesleklere kişilik kazandıran, mesleği belli normlara oturtan değerlerdir ki bu da meslekte başarılı ve sağlıklı ilişkilerin geliştirildiği ortamları oluşturmaktadır. Eğitici ve araştırmacı rolü kapsamında akademisyenler tüm uygulamalarında akademik etik ölçütlerini yerine getirmekle sorumludurlar (Tümekaya, 2011).

2.4. Akademik Etik Değerler

Üniversiteler bilgi düzeyi yüksek ve çağdaş toplumlar meydana getirme amacına sahip olan ve kişilerin akademik olarak kendilerini geliştirebilecekleri kurumları ifade etmektedir. Bu kurumları ileriye taşıyacak olan faktörlerden biri akademisyenlerdir.

Her meslekte olduğu gibi akademisyenlerin de uymakla yükümlü oldukları etik davranışları bulunmaktadır. Üniversitelerde etik davranışlar, toplumun gelişmesi açısından önemlidir. Akademisyenlerin toplumun etik davranışlarını desteklemesi,

toplumsal adaletin sağlanması ve toplum refahının yükselmesi açısından önemli olarak değerlendirilebilir.

Akademik etik değerler, gereksinim veya sorunun tespit edilmesiyle başlayan, sağlanan bilgilerin hedef kitle ile paylaşılmasına kadar devam eden süreçte ön planda tutulması gerekli olan değer problemleriyle ilgili davranış örüntülerini ifade etmektedir. Bilimsel yayının planlama süreci ile etik değerlere bağlı olan kalitesi, yayının meydana getirilmesi sürecinde akademik yazım ilkelerine ve bilimsel etik değerlere ne ölçüde bağlı kalındığıyla doğrudan ilgili olmaktadır (Sevim, 2014).

Değerler sorunun önemli hale geldiği konulardan bir tanesi, bilimsel seviyeyi artırmak için görev yapan araştırmacıların ortaya koydukları akademik etik değerlerdir. Akademisyenler topluma örnek olma davranışında bulunurken toplumsal gelişimi sağlayacak araştırmaları ve çalışmaları gerçekleştirirler. Bu sebeple akademik etik değerler kapsamında ortaya çıkan problemler, akademik camianın ilgisinin buraya çekilmesine neden olmuş ve bu konu üzerinde daha fazla durulması düşüncesini ortaya çıkarmıştır (Sevim, 2014).

Geçilen on yıllık süre içinde, bilim insanları, politikacılar ve bilime yabancı olan toplum, bilimsel araştırmalar kapsamında etiğin ne kadar önemli olduğunu anlamaya başlamıştır. Söz konusu farkındalık kapsamında birkaç etmen etkili olmaktadır. Etkili etmenlerden biri Soğuk Savaş Döneminde ABD'nin kişiler üzerinde yaptığı genetik mühendisliği, gizli deneyler ve İnsan DNA'sı Projesi (Human Genome Project) hayvan ve insan embriyolarının klonlanması, zekanın genetik kökenleri gibi konuların ön plana çıkardığı etik kavramının basında geniş çapta yer almaya başlamasıdır. Diğer bir etmen ise, bilim insanlarının etik bakımından değerlendirilebilir davranışların ortaya çıktığı olaylardır (Resnik, 2004).

Sürekli göz önünde olan akademisyenlerin meslek yaşamlarında araştırma etiği ilkelerine uygun davranışlar sergileyebilmeleri beklenmektedir. Çünkü akademisyenler meslektaşlarına, kendi bilim alanlarına üniversiteye ve topluma karşı sorumlulukları bulunmaktadır. Bununla birlikte akademisyenlerin araştırma etiğine uygun davranış sergilemeleri öğrencilerine rol modeli olmaları, araştırma etiğine duyarlı öğrencilerin yetiştirilmesi ve bilim etiği kurallarının uygulanmasında rehberlik etmesi açısından önemlidir (Erdem, 2012; Odabaş ve Özmen, 2015).

Yayın ve bilimsel araştırma etiğine uyulması, doğru bilim yapılabilmesi bakımından son derece önemlidir (Erdem, 2012). Akademik etik değerler yalnızca

bilimsel çalışmanın meydana getirilme aşamaları ile sınırlandırılmamaktadır. Araştırmacıların bilimsel araştırmaları, akademik faaliyetleri, meslektaşları ile olan ilişkileri, çalıştığı kuruma yönelik sorumlulukları ve öğrencilerle kurduğu ilişkileri özetle bilimsel iletişim kapsamında yer alan tüm öğelerle olan ilişkileri akademik etik değerler kapsamında ele alınmak durumundadır. Akademik etik değerlere bağlı davranışlarda bulunmak söz konusu bu boyutlar kapsamındaki değerlerin benimsendiği anlamına gelmektedir (Sevim, 2014; Pelit ve Güçer, 2006). Sağlık alanında etik ilkelere önem verilmesi, araştırmacılar, araştırmaya katılan gönüllüler ve toplum açısından önem kazanmaktadır. Mevzuata uygun olarak gerekli çalışmaların yürütülmesi ve temel ahlaki değerlere önem verilmesi gerekmektedir. Gönüllülere yönelik olarak yapılan çeşitli işlemlerde gerekli etik kurallara uygun olarak hareket edilmemesi, deneklerin zarar görmesine neden olabilmektedir. Bu durum insani değerler açısından olumsuz bir durumdur. Özellikle toplumda rol model olarak alınan akademisyenlerin insani ve ahlaki değerlere uygun şekilde eylemde bulunmaları beklenmektedir (Yalvaç, 2019)

2.5. Araştırma Etiği

Bilim doğru düşünme ve sistematik olarak bilgi edinme sürecidir. Bilimin amacı ise, evrende doğru bilgiyi yanlış bilgiden ayırarak onu sistematik şekilde insan ve insanlık yararını gözeterek değerlendirmektir. Bilimsel araştırma, bilime ve bilimsel bilgiye katkıda bulunmak amacıyla, planlı ve sistematik olarak, verilerin toplanması, yorumlanması ve değerlendirilmesi ile yapılan araştırmalara denir (Özhan Çaparlar ve Dönmez, 2016). Bilimsel araştırma süreci içinde araştırma etiği kurallarına gereken önem verilmelidir (Uzay, 2006). Araştırma etiği, bilimsel araştırmalarda konunun düşünülmesinden bitirilmesine ve yayınlanmasına kadar yüksek ahlak, dürüstlük ve açıklık ilkelerinin uygulanması olarak tanımlanır (Esenlik ve Bolat, 2010). Başka bir deyişle, dürüstlük, doğruyu söyleme, yalandan ve sahte karlıktan uzak durma, açıklık, emeğe saygı duyma gibi ahlaki değerlerin bilimsel bilgi üretimine yansımalarıdır (Ülman, 2006). Bilgi birikimini geliştirmeye yönelik ulusal ve uluslararası düzenlemeler/yönetmelikler ile çerçevesi çizilmiş olan (Nuremberg ilkeleri, Belmont Bildirgesi, Helsinki Bildirgesi, İyi Klinik Uygulamalar, Klinik Araştırmalar Yönetmeliği), insan ve hayvanlar üzerinde yapılacak araştırmaların planlanması/uygulanması ve bilimsel yanıtma gibi konular, araştırma etiğinin konularıdır (Uluoğlu, 2009). Tıp etiğinde ikilemler ve ilkelerin, araştırma etiğinde ise

kural ihlallerinin önemli olduğunu ifade edebilmek mümkün olmaktadır (Yıldırım ve Kadioğlu, 2007).

Tıbbi araştırmalar kapsamında etiğe bağlı kalınması özellikle insanlar üzerinde yapılacak araştırmalarda etiğin ön planda tutulması son derece önemli olmaktadır. Bu yönüyle bireyler üzerinde yapılacak araştırmalarda bireylere olası sakıncılar ve riskler ifade edilmeli ve onlara bu risk ve sakıncılarla ilgili ne tür tedbirlerin alınacağı açıklanmalıdır (Esenlik ve Bolat, 2010). Araştırma boyunca da bu risk ve sakıncıların sürekli takip edilerek değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik ve İyi Klinik Uygulamaları çerçevesinde tarafsız Etik Kurul üzerinden araştırmaların yürütülmesi gerekmektedir. (Çarparlar-Dönmez, 2016). Bu yönüyle etik kurullar deneklerin haklarının korunması açısından ortaya çıkan yapılar olmakla birlikte araştırma etiğinin korunmasını sağlayan önemli yapılardır (Aydın, 2007).

Günümüzde yapılan araştırma sayısının artması sebebiyle araştırma etiği ile ilgili Őikâyetlerin sayısının da arttığı gözlemlenmektedir. Bu Őikâyetlerin ise genel olarak bilgisizlikten kaynaklandığı bildirilmektedir. Türkiye Bilimler Akademisi Bilim Etiği Komitesi (TÜBA) tarafından disiplinsiz, özensiz araştırma, bilimsel yanıltma, yalancılık, yayın intihalleri, yazarlık hakkı gibi öğelerin gözetilmemesi etik dışı olarak değerlendirilmektedir (Özcan-Balcı, 2016).

Araştırmalar ve yayınların etiğe uygun olup olmamasından yalnızca araştırmacıların sorumlu olduğunu ifade edebilmek güçtür. Burada araştırmacılar (yazarlar), yayın kurulları, editörler, destekleyen kurumlar (bireyler), okuyucular, bilim politikalarını belirleyenler (yöneticiler) ve danıŐmanlar (hakemler) önemli sorumluluğa sahip olmaktadır (İnci, 2015; Emiroğlu, 2005).

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi (2014)'ne göre; Bilimsel araştırmalarda uygulanacak temel ilkeler; *araştırmanın tasarımı ve yürütülmesinde gerekli yeterliliğe sahip olmak, araştırmanın yapılıŐı ve bulguların analizi sırasında özeleŐtiri, dürüstlük ve Őeffaflıđı korumak, aynı konuda araştırma yapmış veya yapmakta olanların çalıŐmalarına saygılı olmaktır*. Bilimsel araştırma etiği ile ilgili üç önemli ilke, *araştırma problemine dürüst yaklaŐmak, araştırma sonuçlarını rapor ederken açık ve dürüst davranmak, araştırmaya katılan herkesin katkısını görünür kılmaktır*. Bilimsel bir çalışma, araştırma metodolojisi ve araştırma etiğine uygun olmalıdır.

Araştırmaya başlarken, araştırma sürecindeki görevler ve yayınlarda oluşan tüm hakların dağılımı belirlenmelidir. Yanlış veri beyanı ve yalan veri üretmek, başkasının verisini izinsiz kullanmak etik ihlal teşkil eder. Veri toplanması ve analizi için kullanılan bütün kaynaklar (elektronik olanlar dahil) ve metotlar çalışmada belirtilmelidir. Her ülkede araştırmalarda bilimsel araştırma etiği genel standartlarının yürürlükte olmasından ve denetimden sorumlu olan başta üst düzey bilimsel koordinasyon kurumları olmak üzere (TÜBİTAK ve TÜBA gibi), üniversiteler ve üniversite dışı bilimsel kuruluşlar bulunmaktadır (Kansu, 2008). TÜBİTAK (2001) verilerine göre araştırma etik kuralları şu şekilde belirlenmiştir;

1. *Gerçeğe Uygunluk: Veriler, sadece bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemlerden elde edilmeli ve yorumlar ve değerlendirilmesinde bilimsel yöntemlerin dışına çıkılmamalıdır. Bu bağlamda elde edilmiş veriler saptırılamaz, elde edilmemiş sonuçlar araştırma sonuçları gibi gösterilemez.*

2. *Bilimsel Araştırmanın Zarar Vermemesi: Bilimsel araştırma sürecinde deneklerin zarar görmemesi gerekmektedir. Deneklerin bilgilendirilmesi ise zorunluluk arz etmektedir. Deney hayvanlarının acı çekmemesi dikkate alınmalıdır.*

3. *Sorumluluk ve Haklar: Bilim insanı araştırma bulguları ile ilgili olarak toplumu bilgilendirmek ve olası zararlı uygulamalar konusunda uyarmak zorundadır. Ayrıca bilim insanı kendi vicdani kanaatine göre zararlı sonuçlar doğuracak araştırmalara katılmama hakkına sahiptir.*

4. *Yazarlar: Araştırmayı yapanların tümünün isimleri, katkıları oranında yayınlanır. Araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yayına hazırlanmasında etkin katkıda bulunmamış kişilerin isimleri yazar listesinde yayınlanamaz.*

5. *Kaynak Gösterme ve Alıntılar: Araştırma sonuçlarının yayınlanmasında yararlanılan kitap, dergi ve her türlü alıntı kaynağı belirtilmek zorundadır. Evrensel olarak tanınan kuram ve matematiksel formüller gibi bilinen bilgiler dışındaki herhangi bir yapıt ve bilgi izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden kullanılamaz veya yayınlanamaz.*

6. *Akademik Etkinliklerde Etik ve Bilim İnsanı: Bilim insanı, akademik yaşamının bütün evrelerinde ve öğretim ve akademik değerlendirmelere ilişkin görevlerde bilimsel liyakati temel olarak ölçüt olarak kabul eder, temel etik kurallarının dışına çıkılmasına göz yummaz.*

TÜBİTAK (2018), araştırıcıların sergilediği etik ihlalleri aşağıdaki gibi belirtmiştir;

a) *Uydurma: Hayali veriler sunmak, rapor etmek veya yayımlamak,*

b) *Çarpıtma: Değişik sonuç verebilecek şekilde araştırma araç gereçleri, işlemleri veya kayıtlarında değişiklik yapmak veya sonuçları değiştirmek,*

c) *Aşırma: Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, yazılarını ve şekillerini sahiplerine usulüne uygun atıf yapmadan kullanmak veya gerektiğinde sahiplerinden izin almadan kendisine aitmiş gibi kullanmak,*

ç) *Tekrar yayım: Bir araştırmanın sonuçlarını, daha önce yayımlanma durumunu belirtmeden birden fazla kez yayımlamak veya yayımlamak için girişimde bulunmak,*

d) *Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak birden fazla sayıda yayın yapmak veya yayın yapmak için girişimde bulunmak,*

e) *Destekleyen kuruluğu belirtmeme: Desteklenerek yürütölen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum veya yayınlarda destek veren kurum ya da kuruluğuun desteğinin belirtilmesi gerekirken belirtmemek,*

f) *Haksız yazarlık: Birden fazla araştırmacıyla yapılan araştırmaların sonuçlarının sunum veya yayımında, yazarlık sıfatını hak edecek düzeyde katkısı bulunanın ismini çıkarmak, yazarlık sıfatını hak edecek düzeyde katkısı olmayanı yazar olarak eklemek veya yazar sıralamasını uygun olmayan bir biçimde düzenlemek,*

g) *Yayımlanmış veya yayına sunulmuş kendi çalışmasından usulüne uygun olarak kaynak göstermeden alıntı yapmak,*

ğ) *Kurumca sağlanan kaynakları amacına veya usulüne aykırı biçimde kullanmak,*

h) *Kabul ve taahhüt beyanlarına uymama: Kuruma sunulan araştırma, yayın ve diğer faaliyetlerde öngörölen kabul ve taahhüt beyanlarına uymamak, doğru olmayan, yanıltıcı veya eksik beyanda bulunmak,*

ı) *Görevi ihmal veya kötüye kullanma: Kurumun iş ve değerlendirme süreçlerinde yer alan hakem, danışman, uzman, editör, panelist, moderatör, izleyici, raportör, komite veya kurul üyeliği ve benzeri görevleri yerine getirirken usulüne uygun davranmamak, görevi ihmal etmek veya kötüye kullanmak,*

i) *Asılsız veya dayanaksız olarak etik kural ihlali iddiasında bulunmak.*

“Bir başkasının fikir ve çalışmasını kendisininmiş gibi göstermek”, “Bir başkasından alınan ifade ve görüşleri kaynak göstermeden vermek”, “Literatür hırsızlığı yapmak”.

“Başkasına ait düşünce ve ifadelerin kaynak göstermeden kendininmiş gibi kullanılması” (Park, 2004).

İntihal olarak kabul edilen davranışlar;

- Başkasının çalışmasını kendininmiş gibi teslim etmek
- Başkasının kelimelerini ya da fikirlerini kaynak göstermeden kopyalamak
- Alıntıyı tırnak içine koymada başarısız olmak
- Alıntının kaynağı hakkında yanlış bilgi vermek
- Kelimeleri değiştirmek fakat kaynak göstermeden kaynağın cümle yapısını kopyalamak

- Kaynak gösterip ya da göstermeksizin çalışmanın ana kısmını oluşturan kaynaktan çok fazla kelime ya da fikir kopyalamak

- Kaynakların Tarafı Seçilmesi: Araştırmacıların bilinçli veya bilinçsiz olarak sıklıkla yaptığı bir bilimsel yanıtma biçimidir. Genellikle makalelerin tartışma kısmında makalenin konusu ile ilgili destekleyici veya aksi yöndeki makaleler kaynak olarak verilmelidir. Ancak yazarlar yalnızca kendi makalesini destekleyen makalelere yer vermekte olup bu da tarafı bir sunuş örneği olmaktadır (Ruacan, 2005).
- Yazarlık hakkı sorunları; Sağlıkla ilgili dergilerin editörlerinin ortak tutumunu belirleyen Vancouver Anlaşmasına göre bir bilimsel yayında yazarlar arasında yer alabilmek için;

-Çalışmanın planlanması, tasarımı, analizi veya yorumlanmasına katkıda bulunmak

-Yayını hazırlamak veya önemli oranda düşünsel katkı yaparak düzeltmek

-Yayınlanacak son biçime onay vermek” gerekmektedir (Emiroğlu, 2005).

Etik ihlali yaptığı kanıtlanan araştırmacılara/yazarlara Tübitak Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği (2018)’ne göre aşağıdaki yaptırımlar uygulanır:

(1) Etik kural ihlali tespiti yapılması durumunda, kurul etik kural ihlalinin kasıt ya da ağır ihmali sonucu gerçekleşmediğine karar verirse, ilgili kişi bundan sonraki bilimsel çalışmalarında daha dikkatli olması konusunda Kurul Başkanı tarafından yazılı olarak uyarılır.

(2) Etik kurallara aykırı davranışın kasıt ya da ağır ihmâl sonucu gerçekleşmesi, inandırıcı ve yeterli belgelerle ispatlanması durumunda; Başkanlık onay tarihinden başlamak üzere söz konusu eylemin niteliği, kusurun ağırlığı ve yaptırım kararının sonuçları da dikkate alınarak kişilere üçüncü fıkrada sayılan yaptırımlar uygulanır.

(3) Kasıt ya da ağır ihmalle gerçekleştirilen fiiller aşağıda belirtilmiştir:

a) “Destekleyen kuruluşu belirtmeme” veya “Yayımlanmış veya yayına sunulmuş kendi çalışmasından usulüne uygun olarak kaynak göstermeden alıntı yapmak” hallerinde altı aydan bir yıla kadar,

b) “Kabul ve taahhüt beyanlarına uymama” hallerinde bir yıldan üç yıla kadar,

c) “Tekrar yayım” veya “Dilimleme” hallerinde bir yıldan iki yıla kadar,

ç) “Uydurma”, “Çarpıtma”, “Aşırma”, “Haksız Yazarlık”, “Kurumca sağlanan kaynakları amacına veya usulüne aykırı biçimde kullanmak” veya “Görevi ihmâl veya kötüye kullanma” hallerinde bir yıldan beş yıla kadar,

d) Asılsız ihbarda bulunan kişi veya kişilere ihbarının asılsız çıktığı bildirilir ve bir daha ihbar bildirimini kabul edilmeyeceği duyurulur. Bu kişi veya kişilerin bir yıl süre ile proje süreçlerinin sürdürülmemesine ve proje/projeleri yürürlükte ise proje/projelerinin teşvik ikramiyesinin ödenmemesine dair, yaptırım uygulanmasının Başkana önerilmesine Kurul tarafından karar verilir.

(4) Hakkında yaptırım kararı alınan kişinin, Kuruma önerilen, Kurumca desteklenme kararı verilen veya yürütülmekte olan her türlü proje, burs ve etkinlikteki görevinin devam edip etmemesi, Kuruma yapacağı yeni başvurularının kabul edilip edilmemesi, Kurum yayın organlarında yayın ve Kurum destekli toplantılarda sunum yapıp yapmaması hakkında kusurun ve yaptırım sonuçlarının ağırlığı da dikkate alınarak, Kurulun önerisi ile Başkan tarafından karar verilir. Bu durum, hakkında yaptırım kararı alınan kişiye yazılı olarak bildirilir. Kurum tarafından verilen ödüllere aday gösterilemezler.

(5) Hakkında yaptırım kararı alınan kişi yaptırım süresince, Kurumun iş ve değerlendirme süreçlerinde hakem, danışman, uzman, editör, panelist, moderatör, izleyici, raportör, komite veya kurul üyeliği ve benzeri görevlerde bulunamaz, varsa bu görevleri önerilen yaptırımın Başkan tarafından onaylandığı tarihte sonlandırılır.

(6) Kurum yayınlarında etik kurallara aykırı hususlar içerdiği tespit edilen yayımlanmış yazılar geri çekilmiş sayılır ve bu husus aynı yayın aracılığıyla gerekçesi ile birlikte duyurulur.

(7) Yaptırım uygulanmasına karar verilen durumlarda, söz konusu yaptırım kararı, yaptırım uygulanan kişinin bağlı bulunduğu kurum veya kuruluşların üst yöneticisine “gizli belge” formatında Başkanlık tarafından yazılı olarak bildirilir.

(8) Etik kurallara aykırı davranışı sabit olanlardan Kurum personeli olanlar hakkında ayrıca ilgili mevzuata göre de işlem yapılır.

(9) Yaptırım kararının Başkan tarafından onay tarihinden itibaren beş yıl içinde kişi hakkında yaptırım gerektirecek yeni bir etik kural ihlali tespitinin yapılması halinde yaptırım süresi yarısı kadar artırılır.

Etik ihlali yapıldığı kanıtlanan araştırmacılar/yazarlar hakkında Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi (2016)’ne göre inceleme sonucunda yapılacak işlemler:

(1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemlerde bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli disiplin işlemleri ile diğer idari, hukuki ve cezai işlemler yükseköğretim kurumu tarafından yapılır.

(2) Etiğe aykırı eyleme konu olan eserle daha önce akademik unvan elde edilmiş ise kişi hakkında yapılan işlemler sonucunda alınan etik ihlal kararı sebebiyle bu ünvanın geri alınıp alınmayacağı hususu da ilgili yükseköğretim kurumu tarafından değerlendirilir.

(3) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekleşmesi halinde asıl müellif, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(4) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı bir eylemin tespit edilmesi halinde yükseköğretim kurumu tarafından ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kamu kurumuna da bilgi verilir.

(5) Etik ihlal kararları en geç bir ay içerisinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

2.6. Eleştirel Düşünme

Eleştirel düşünme; araştırma, sezgi, mantık ve deneyime dayanan, evrensel değerleri olan bir süreçtir. Temelinde; kendi düşüncelerimizi gözlemleyebilme, elde ettiğimiz bilginin doğruluğunu öz düzenleyici bir süreçten geçirebilme, bunları anlamlandırabilme yeteneği ve başkalarının düşüncelerini de dikkate alarak sorunları daha bilinçli olarak çözme ve etkili karar verme mekanizmasını kullanabilmesi yatmaktadır (Tümekaya, 2011).

Eleştirel düşünme; herhangi bir konu, olgu ve fikir üzerinde açıklık-seçiklik, tutarlılık, mantıklılık, şüphecilik ve doğru akıl yürütme gibi bazı ölçüt ve yöntemleri esas alarak; doğru olmayan düşünme biçimlerini tanıyan, kanıtlara ve sonuçlara önem veren araştırma temelli daha derin bir düşünme eğilimi, tutumu ve becerisi sergileyen, böylelikle de sadece herhangi bir sonuca değil ama tutarlı, makul sonuçlara ve yargılara ulaşmayı amaçlayan, hem problem çözme hem de problem görme kapasitesi sayesinde, kendi düşünme sürecini sürekli denetim altında tutarak değişmeye ve kendi kendini düzeltmeye açık olan bir düşünmedir (Gündoğdu, 2009).

Bu tanımlar çerçevesinde eleştirel düşünme için “bireyin, elde ettiği bilginin doğruluğunu öz düzenleyici bir süreçten geçirerek ve başkalarının düşüncelerini de dikkate alarak karar verme mekanizmasını kullanması” şeklinde çıkarımda bulunmakta olasıdır (Çetinkaya, 2011). Eleştirel düşünme için, kişinin temin ettiği bilgilerin doğruluğunu bir iç düzenleyen ve süzgeçten geçirip ve diğer kişilerin görüşlerini de alarak karar verme sistemini kullanması olarak bir çıkarımda bulunmak ta mümkündür (Çetinkaya, 2011).

Eleştirel düşünme becerisi içinde “analiz etme, açıklama, yorumlama, kendini düzenleme, değerlendirme ve sonuç çıkarma” yer almaktadır. Bu beceriye sahip bireylerin, düşünceleri inceleme, iddiaları belirleme, iddiaları analiz etme, sonuçları ifade etme, işlemlerin haklılığını gösterme, iddiaları sunma, sınıflandırma, önemini açıklama, anlamı netleştirme, kendini inceleme, kendini düzeltme, iddiaları değerlendirme, düşünceleri değerlendirme, kanıtları sorgulama, seçenekleri tahmin etme ve çıkarım yapma gibi zihinsel süreçleri çalışmaktadır. Böylece bilgi, tüm yönleriyle irdelenmektedir (Çetinkaya, 2011). Başka bir ifade ile eleştirel düşünme sürecinin içerdiği beceriler arasında; kanıtlanmış gerçekler ve öne sürülen iddialar arasındaki farklılığı yakalayabilme, elde edilen bilgilere ait kaynakların güvenilirliklerini test edebilme, ilişkisiz bilgileri kanıtlardan ayıklayabilme, önyargı ve bilişsel hataların farkında olabilme, tutarsız yargıların farkına varabilme, etkili soru sorabilme, sözlü ve yazılı dili etkili kullanabilme ve bireyin kendi düşüncelerinin farkına vardığı meta-biliş ve benzerleri vardır. Bu becerilerin yanı sıra plan yapmaya isteklilik, esneklik, sebatkârlık, kendi kendini düzeltmeye hazır olmak, uzlaşıcılık, alçakgönüllülük, bağımsız düşünme, açık zihinlilik, sağlıklı bir şüphecilik gibi tutumlar önemli eleştirel düşünme tutumları olarak adlandırılmaktadır (Gündoğdu, 2009).

Eleştirel Düşünme Topluluğu (Critical Thinking Community) eleştirel düşünmeyi, gözlem, deneyim, yansıtma, çıkarım ya da iletişim yolu ile elde edilen bilgilerin inanç ve davranışlara kılavuzluk edecek şekilde aktif olarak, ustalıkla analiz edildiği, sentezlendiği, değerlendirildiği ve kavramsallaştırıldığı entellektüel olarak disiplinli bir süreç olarak tanımlamıştır (Korkmaz, 2009). Bilginin değerlendirilmesi, analiz edilmesi, sentezlenmesi, değerlendirilmesi ve kavramsallaştırılması, bireylerin yararı adına önemlidir. Eleştirel düşünme ile daha fazla bilgiye ulaşılabilir ve bu bilgiler birey yararını ön planda tutacak şekilde kullanılabilir (Aybek, 2007).

Eleştirel düşünme temelinde; kendi düşüncelerimizi gözlemleyebilme, elde ettiğimiz bilginin doğruluğunu öz düzenleyici bir süreçten geçirebilme, bunları anlamlandırabilme yeteneği ve başkalarının düşüncelerini de dikkate alarak sorunları daha bilinçli olarak çözüme ve etkili karar verme mekanizmasını kullanabilmesi yatmaktadır (Tümekaya, 2011). Bu becerilerin dışında esneklik, kendini düzeltmeye hazır olmak, isteklilik, sebatkarlık, bağımsız düşünme, sağlıklı şüphecilik, açık zihinlilik gibi tutumlar da önemli eleştirel düşünme tutumları olarak değerlendirilmektedir (Gündoğdu, 2009).

2.7. Etik Değerler -Eleştirel Düşünme ve Hemşirelik

Hemşirelik bakımının kapsamında ve özelliklerine bir enerji katan eleştirel düşünme becerisinin yetersiz olması, profesyonelliği, kaliteyi, etkinliği, güç sahibi olmayı ve otonomiye negatif yönde etkileyebilmektedir. Bu sebepten dolayı hemşirelik akademisyenleri ile meslek üyelerinin iyi düzeyde eleştirel düşünce becerisine sahip olması toplumun yaşam kalitesinin, sağlığının artırılması ile sağlığın korunması açısından önemli olacaktır (Öztürk-Ulusoy, 2008).

Hemşirelik mesleğinde araştırmaya dayalı çalışmaların yürütülmesi, eleştirel düşünme becerisine sahip olunması ve tüm çalışmalarda akademik etik değerlere uygun olarak hareket edilmesi, hemşirelik mesleğinin gelişmesinde önemli olmaktadır (Başak ve ark., 2010; Korkmaz, 2011). Hemşirelerin hem akademik hem de klinik anlamda gelişmeleri, aynı zamanda akademik anlamda hemşirelik mesleğindeki gelişmeler; hemşirelerin araştırmacı ve sorgulayıcı kimlikleri, mesleğe olan bağlılıkları ve eleştirel düşünme becerileri ile doğrudan ilişkili olmaktadır. Akademik olarak kendisini yetiştiren, mesleğin gelişmesine katkı sağlayan ve sorgulayan hemşireler, hemşirelik alanındaki gelişmelere önemli katkı sağlayacaklardır (Bulut ve ark., 2009;

Korkmaz, 2011). Bununla beraber bu gelişmelerin sağlanabilmesinde hemşirelerin eleştirel düşünme becerileri ve akademik etik algıları önem kazanmaktadır.

Akademisyenlerin etik ilkelere uygun şekilde davranmalarının yanı sıra araştırmalarında ve öğretici rolünde eleştirel düşünmeye yönelik olumlu bir tutuma sahip olmaları, araştırmaların kalitesi ve öğrenci eğitimi, akademik alanın gelişmesi açısından gereklidir (Bayat, 2009). Hemşirelik akademisyenlerinin etik değerlere uygun şekilde hareket etmeleri ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi; akademik gelişmişliğin ve sağlık sektöründe mesleki gelişmenin sağlanmasında önemlidir. Aynı zamanda öğrencilerde araştırma becerisinin geliştirilmesi ve yeni fikirlerin ortaya çıkarılmasında araştırma etiğine yönelik genel hususların aktarılması ve bu konuya ayrıca önem verilmesi gerekmektedir (Erdem, 2012).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi

Bu araştırma, tanımlayıcı araştırma türündedir.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yerler ve Özellikleri

Araştırma; 07.03.2019/07.06.2019 tarihleri arasında yapılmış olup, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına (DOKAP) Bağlı İlleri (Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Gümüşhane, Rize ve Artvin) kapsamaktadır. Fakülte ve sağlık yüksekokullarına ait genel bilgiler şu şekildedir:

- Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Sağlık Bilimleri Fakültesi, 1997 yılında Samsun Sağlık Yüksekokulu olarak kurulmuştur. OMÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ebelik Bölümü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Hemşirelik Bölümü, Odyoloji Bölümü, Ortez-Protez Bölümü, Sağlık Yönetimi Bölümü, Sosyal Hizmet Bölümü, Çocuk Gelişimi Bölümü bulunmaktadır.

- Ordu Üniversitesi (OU) Sağlık Bilimleri Fakültesi, ilk olarak 1992-1993 Eğitim-Öğretim Yılında ön lisans eğitimi veren Ebelik ve Hemşirelik Programları ile eğitim-öğretime başlamıştır. OU Sağlık Bilimleri Fakültesi, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde Hemşirelik, Çocuk Gelişimi, Sosyal Hizmetler, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik ve Sağlık Yönetimi bölümleri yer almaktadır. Aktif eğitimin devam ettiği Hemşirelik Bölümünde 9 Anabilim Dalı bulunmaktadır.

- Giresun Üniversitesi (GÜ) Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu adı ile sadece Ebelik bölümü ön lisans eğitimine 1992-1993 eğitim-öğretim yılında başlamıştır. GÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde Ebelik, Hemşirelik, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Sosyal Hizmet ile Dil ve Konuşma Terapisi olmak üzere 5 bölüm bulunmakta olup, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Sosyal Hizmet ile Dil ve Konuşma Terapisi Bölümlerine henüz öğrenci alınmamıştır.

- Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Sağlık Bilimleri Fakültesi, ilk olarak 1986 yılında KTÜ Trabzon Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Hemşirelik Ön Lisans Programı olarak eğitime başlamıştır. KTÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Çocuk Gelişimi Bölümü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Hemşirelik Bölümü, Sağlık Yönetimi Bölümü mevcuttur.

- Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, yüksekokul olarak 1992 yılında Hemşirelik ve Ebelik olmak üzere iki bölümle lisans düzeyinde eğitim

yapmak üzere KTÜ bünyesinde kurulmuştur. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde Hemşirelik, Beslenme ve Diyetetik, Sağlık Yönetimi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Sosyal Hizmet, İş Sağlığı ve Güvenliği bölümlerinde eğitim-öğretim faaliyetleri aktif olarak sürdürülürken, Çocuk Gelişimi, Gerontoloji, Ergoterapi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölümleri bulunmakta olup henüz öğrenci alımına başlanmamıştır.

- Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, 1995 yılında Artvin Sağlık Yüksekokulu olarak kurulmuştur. Ancak hemen faaliyete geçirilemeyen Artvin Sağlık Yüksekokulu 2003 yılında Hemşirelik Bölümü ve Sağlık Memurluğu Bölümüyle eğitim-öğretime başlamıştır. Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Fakülte bünyesinde Hemşirelik Bölümü, Çocuk Gelişimi Bölümü, Beslenme ve Diyetetik Bölümü ve İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü bulunmaktadır.

- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (RTEÜ), 2006 yılında kurulmuştur. Sağlık Yüksekokulu, 2006 yılında KTÜ'ne bağlı iken RTEÜ'ne devredilmiştir. RTEÜ Sağlık Yüksekokulu, lisans düzeyinde sağlık personeli yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur. Sağlık Yüksekokulu bünyesinde, eğitim-öğretime açık Hemşirelik Bölümü, Ebelik ve Beslenme ve Diyetetik Bölümleri olmak üzere üç bölüm bulunmaktadır.

3.3. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına Bağlı İllerde (Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Gümüşhane, Rize ve Artvin) bulunan hemşirelik bölümündeki toplam 158 akademisyen (Prof.Dr., Doç.Dr., Dr. Öğr. Üyesi, Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi) oluşturmaktadır.

3.4. Araştırmanın Örneklemi

Örneklem büyüklüğü G-Power 3.1.9.2 örneklem hacmi hesaplama programıyla yapılmıştır. 0,05 hata seviyesinde ve 0,80 güç düzeyinde örneklem 150 kişi olarak hesaplanmıştır. Evren 158 kişiden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında tüm evrene anket formu ulaştırılmış ancak 120 (%75,9) kişiden geri dönüş alınabilmiştir.

3.5. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verilerini toplamak için; Kişisel Bilgi Formu, Akademik Etik Değerler Ölçeği ve Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

3.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu, araştırmacılar tarafından hazırlanmış olup 15 maddeden oluşmaktadır. Formda akademisyenlerin hangi üniversite de görev yaptıkları,

çalışmakta oldukları bölüm, hangi anabilim dalında görev yaptıkları, ne kadar süredir akademisyen olarak görev aldıkları, unvanları, yaşları, cinsiyetleri, klinikte çalışma deneyimleri olup olmadığı, eğer varsa ne süre ile çalıştıkları, yayınlanmış ulusal-uluslararası makalelerinin olup olmadığı, akademik etik-eleştirel düşünme hakkın da yeterince bilgi sahibi olup olmadıkları ve bu konularla ilgili karşılaştıkları deneyim ve önerilerinin olup olmadığına dair sorular bulunmaktadır.

3.5.2. Akademik Etik Değerler Ölçeği

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Sevim (2014) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği formatında hazırlanmıştır. Ölçek toplamda 50 sorudan ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar; 9 madde Bilimsel araştırmaya yönelik değerlere, 10 madde Meslektaşına yönelik değerlere, 9 madde Çalışılan kuruma yönelik değerlere, 8 madde Topluma yönelik değerlere, 14 madde Öğretim sürecine yönelik değerlere ait sorulardan oluşmaktadır. Cronbach Alpha değeri 0,864 olarak bulunmuştur. AEDÖ'den alınabilecek en yüksek değer 250, en düşük değer ise 50'dir. Ölçeğin 20'si olumsuz (45, 44, 51, 48, 46, 37, 57, 38, 13, 17, 14, 16, 25, 2, 33, 30, 59, 42, 4, 31. Maddeler), 30'u olumlu olmak üzere 50 madde yer almaktadır.

3.5.3. Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği

Özelçi (2012) tarafından geliştirilen "Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği" (EDTÖ)'nin beş alt boyutu bulunmaktadır. Bu boyutlardan 4 madde bilgi toplamaya isteklilik (BTİ), 5 madde öz düzenleme (ÖzD), 3 madde çıkarımda bulunma (ÇB), 3 madde kanıta dayalı karar verme (KDKV), 4 madde neden aramaya açıklık (NAA) olmak üzere toplam 19 maddeden oluşmuştur. Ölçeğin 1, 3, 5, 7, 11, 14, 16, 17. maddeleri ise ters maddelerdir. Ölçekten alınacak maksimum puan 95, minimum puan ise 19'dur. Ölçekten alınacak 50-65 arası puanların ortalama olarak değerlendirileceği belirtilmiştir. Ölçekte yer alan her bir faktöre ilişkin Cronbach Alpha değerleri BTİ alt ölçeği için .62, ÖzD alt ölçeği için .51, ÇB alt ölçeği için .54, KDKV alt ölçeği için .61, ve NAA alt ölçeği için .62'dir.

3.6. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri SPSS 23.0 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Veriler parametrik şartları sağlıyorsa bağımsız iki grup için independent sample t test, bağımlı (eşlenik) iki grup için paired sample t test, ikiden fazla grup için ANOVA

testi (F) ile analiz edilmiştir. Normallik varsayımının test edilmesinde çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin 1,96 ile -1,96 arasında olması nedeniyle normal dağılım koşullarının sağlandığı varsayılmıştır. Yanılma düzeyi ise $p<0.05$ anlamlı olarak alınmıştır.

3.7. Araştırmanın Etik Boyutu ve Uygulanması

Araştırma yapılmadan önce Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kurul onayı (Ek-5)ve araştırmanın yapılacağı kurumlardan yazlı izin alınmıştır. Aynı zamanda ölçek kullanımı için ilgili yazardan mail aracılığıyla izin alınmıştır. Araştırmaya katılacak olan akademisyenlere bilgilendirilmiş onam formları (Ek-4) imzalatıp izinleri alındıktan sonra soru formları uygulanmıştır. Akademisyenlere soru formuna (Ek-1) isim yazmamaları istenmiştir. Soru formları araştırmacılar tarafından katılımcılara verilerek katılımcıların kendileri tarafından doldurulmaları sağlandıktan sonra geri toplanmıştır. Soru formunun doldurulması ortalama 30 dakika sürmüştür. Çalışma Helsinki deklarasyonunun prensiplerine göre yapılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Kişisel Bilgilere Yönelik Bulgular

Tablo 4.1: Sosyodemografik Özelliklere Yönelik Bulguların Dağılımı

	Frekans	%
Bölüm		
Hemşirelik	120	100,0
Anabilim Dalı		
Cerrahi	12	10,0
Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları	15	12,5
Doğum Ve Kadın Hastalıkları	24	20,0
Halk Sağlığı	22	18,3
Hemşirelik Esasları	21	17,5
Hemşirelik Yönetimi	3	2,5
İç Hastalıklar	12	10,0
Psikiyatri Hemşireliği	11	9,2
Akademisyenlikte Geçirilen Süre		
1 yıldan az	10	8,3
1-5 yıl	38	31,7
6-10 yıl	39	32,5
11-15 yıl	8	6,7
16 yıl ve üzeri	25	20,8
Unvan		
Araştırma Görevlisi	40	33,3
Öğretim Görevlisi	32	26,7
Öğretim Üyesi	47	39,0
Yaş		
30 yaş ve altı	36	30,0
31-40 yaş	62	51,7
41 yaş ve üzeri	22	18,3
Cinsiyet		
Kadın	114	95,0
Erkek	6	5,0
Klinik Deneyimi Olan		
Evet	102	95,0
Hayır	18	15,0
Klinik Deneyim Yılı		
1-5 yıl	68	56,7
6 yıl ve üzeri	35	29,2

	Frekans	%
Uluslararası makale durumu		
Evet	87	72,5
Hayır	33	27,5
Ulusal makale durumu		
Evet	95	79,2
Hayır	25	20,8
Akademik Etik Hakkında Yeterli Bilgi Sahibi Olma Durumu		
Evet	110	91,7
Hayır	10	8,3
Eleştirel Düşünme Hakkında Yeterli Bilgi Sahibi Olma Durumu		
Evet	101	84,2
Hayır	19	15,8

Araştırmaya katılan akademisyenlerin ve %20'si Doğum ve Kadın Hastalıkları Anabilim Dalı'nda, %18,3'ü Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda %17,5'i Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı'nda görev almıştır. Katılımcıların %32,5'inin 6-10 yıldır ve %31,7'si 1-5 yıldır görev yaptığı, %39'unun öğretim üyesi ve %33,3'ünün araştırma görevlisi olduğu, %51,7'sinin 31-40 yaş arasında bulunduğu ve %95'inin kadın olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan akademisyenlerin %95'i klinik deneyimi olmuşken, %56,7'sinin klinik deneyimi 1-5 yıl arasındaydı.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %72,5'inin uluslararası, %79,2'sinin ulusal alanda makalesi yayınlanmıştır. Akademisyenlerin akademik etik ve eleştirel düşünme becerileri incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan akademisyenlerin %91,7'si akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu ve %84,2'si eleştirel düşünme

4.2. Akademik Etik Algısına Yönelik Bulgular

Tablo 4.2: Akademik Etik Değerler Algısına Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler (N=120)

	Minimum	Maksimum	Ortalama (Min;Max)	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Bilimsel araştırmaya yönelik değerler	17,0	27,0	20,12 (9;45)	3,16	0,658	0,348
Meslektaşaya yönelik değerler	34,0	39,0	36,32 (10;50)	2,40	0,088	1,683
Çalışılan kuruma yönelik değerler	18,0	32,0	28,25 (9;45)	4,26	1,693	1,637
Topluma yönelik değerler	24,0	36,0	29,00 (8;40)	4,00	0,05	1,124
Öğretim sürecine yönelik değerler	53,0	62,0	58,65 (14;70)	3,35	0,399	1,304
Toplam	168,0	188,0	174,53 (50;250)	6,73	0,609	0,667

Tablo 4.2’de akademik etik algısına yönelik bulgular değerlendirildiğinde, çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,96 ile 1,96 arasında değiştiği görülmektedir. Bu durum alt boyutların normal dağılım varsayımını sağladığını göstermektedir. Normal dağılım varsayımının sağlanması nedeniyle parametrik testler olan t testi ve ANOVA testinin uygulanmasına karar verilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre hemşirelik akademisyenlerinin toplam etik değerler algısı ortalaması $174,53 \pm 6,73$ (Min:50; Max:250) olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Değerler alt boyutu puan ortalaması $20,12 \pm 3,16$; Meslektaşaya Yönelik Değerler alt boyutu puan ortalaması $36,32 \pm 2,40$; Çalışılan Kuruma Yönelik Değerler alt boyutu puan ortalaması $28,25 \pm 4,26$; Topluma Yönelik Değerler alt boyutu puan ortalaması $29,00 \pm 4,00$; Öğretim Sürecine Yönelik Değerler alt boyutu puan ortalaması $58,65 \pm 3,35$ ’dur.

Tablo 4.3: Sosyodemografik Özelliklere Göre Akademik Etik Değerler Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

	Bilimsel araştırmaya yönelik değerler	Mesleğe yönelik değerler	Çalışılan kuruma yönelik değerler	Topluma yönelik değerler	Öğretim sürecine yönelik değerler	Toplam
Sosyodemografik Özellikler	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma
Akademisyenlik Görev Süresi						
1 yıldan az	20,00±2,07	36,75±2,31	28,10±5,46	31,12±4,96	59,20±3,85	179,25±8,34
1-5 yıl	20,02±3,06	36,35±2,41	29,81±1,66	29,13±4,04	59,55±2,75	174,76±6,83
6-10 yıl	20,21±2,99	35,86±2,43	27,33±4,82	28,87±3,55	58,53±3,58	174,28±5,54
11-15 yıl	21,28±4,49	35,66±2,58	27,14±4,52	28,28±3,30	57,37±3,62	176,70±4,92
16 yıl ve üzeri	19,80±3,61	37,00±2,38	27,86±4,87	28,38±4,47	57,64±3,37	173,42±7,61
Test	F=0,299 P=0,878	F=0,813 P=0,520	F=1,746 P=0,145	F=0,754 P=0,557	F=0,165 P=0,166	F=1,427 P=0,231
Unvan						
Araştırma Görevlisi	20,72±2,83	35,73±3,10	28,72±0,57	30,32±0,57	59,70±3,24	176,93±6,74
Öğretim Görevlisi	20,36±3,48	36,14±2,26	28,60±3,61	28,44±3,74	58,65±3,22	173,15±5,70
Öğretim Üyesi	19,53±3,08	37,70±2,46	27,50±3,45	28,20±3,61	57,94±3,43	173,26±6,37
Test	F=1,891 P=0,118	F=1,608 P=0,162	F=0,979 P=0,423	F=1,728 P=0,150	F=2,095 P=0,086	F=1,666 P=0,165
Yaş						
30 yaş ve altı	20,60±2,89	36,25±2,31	28,85±3,83	30,09±4,28	59,39±3,36	176,81±7,52
31-40 yaş	19,93±3,41	36,20±2,55	29,07±2,77	28,17±3,47	58,80±4,95	172,52±5,63
41 yaş ve üzeri	19,80±3,18	36,34±2,51	27,31±5,05	28,38±3,78	58,06±3,25	173,30±6,64
Test	F=0,454 P=0,769	F=1,198 P=0,317	F=0,908 P=0,462	F=1,348 P=0,258	F=1,181 P=0,323	F=1,701 P=0,157
Cinsiyet						
Kadın	20,11±3,11	36,28±3,21	28,27±2,36	28,89±3,52	58,68±3,45	174,36±6,51
Erkek	20,20±4,05	37,25±4,25	27,80±3,69	31,20±3,65	58,00±3,74	178,25±11,21
Test	t=0,056 P=0,956	t=0,786 P=0,434	t=0,244 P=0,807	t=1,262 P=0,210	t=0,485 P=0,629	t=1,131 P=0,261

(Tablo Devamı: Sosyodemografik Özelliklere Göre Akademik Etik Değerler Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması)

	Bilimsel araştırmaya yönelik değerler	Meslektaşına yönelik değerler	Çalışılan kuruma yönelik değerler	Topluma yönelik değerler	Öğretim sürecine yönelik değerler	Toplam
Sosyodemografik Özellikler	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma
Klinik Deneyimi Olan						
Evet	19,93±3,05	36,39±3,24	28,69±4,56	29,06±3,85	58,93±3,36	174,67±6,81
Hayır	21,46±3,08	35,84±4,12	26,05±3,52	28,53±4,56	57,05±4,08	173,62±6,41
Test	t=1,643 P=0,103	t=0,767 P=0,445	t=2,453 P= 0,016	t=0,442 P=0,659	t=2,220 P= 0,028	t=0,523 P=0,602
Klinik Deneyim Yılı						
1-5 yıl	20,01±3,20	36,30±2,42	28,91±3,39	28,90±3,89	58,97±4,03	174,11±6,45
6 yıl ve üzeri	20,22±3,02	36,60±2,36	28,29±4,66	29,60±4,50	58,68±3,54	175,91±7,86
Test	t=0,215 P=0,812	t=0,190 P=0,827	t=0,379 P=0,686	t=0,379 P=0,686	t=0,077 P=0,926	t=0,586 P=0,559
Uluslararası Makale Yayınlama						
Evet	20,05±3,17	36,27±2,43	28,39±4,52	28,79±3,69	58,68±4,21	174,10±6,67
Hayır	20,32±3,16	36,46±2,35	27,90±4,32	29,59±3,48	58,54±4,26	175,72±7,69
Test	t=0,148 P=0,700	t=0,117 P=0,733	t=0,288 P=0,593	t=0,793 P=0,375	t=0,044 P=0,835	t=1,067 P=0,304
Ulusal Makale Yayınlama						
Evet	20,07±3,14	36,44±3,65	28,47±4,63	29,13±3,85	58,72±4,63	174,82±7,52
Hayır	20,33±3,52	35,84±4,52	27,43±3,52	28,47±4,52	58,36±4,69	173,37±8,12
Test	t=0,340 P=0,735	t=0,973 P=0,333	t=1,042 P=0,300	t=0,668 P=0,506	t=0,483 P=0,630	t=0,837 P=0,405
Akademik Etik Hakında Bilgi Sahibi Olma						
Evet	20,10±3,24	36,31±3,25	28,40±3,52	32,14±3,56	58,63±3,85	180,86±8,56
Hayır	20,42±2,51	36,42±3,41	26,80±3,63	28,77±3,54	58,80±4,01	174,02±7,55
Test	t=0,264 P=0,792	t=0,120 P=0,905	t=0,135 P=0,259	t=2,187 P= 0,031	t=0,174 P=0,883	t=2,667 P= 0,009

(Tablo Devamı: Sosyodemografik Özelliklere Göre Akademik Etik Değerler Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması)

	Bilimsel araştırmaya yönelik değerler	Meslektaşına yönelik değerler	Çalışılan kuruma yönelik değerler	Topluma yönelik değerler	Öğretim sürecine yönelik değerler	Toplam
Sosyodemografik Özellikler	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma	Ort. ±Std. Sapma
Eleştirel Düşünme Hakkında Bilgi Sahibi Olma						
Evet	20,18±3,54	36,33±3,63	28,57±3,96	29,01±3,84	58,73±4,08	174,46±6,54
Hayır	19,71±4,52	36,23±4,58	26,66±3,75	28,92±3,65	58,21±4,69	174,92±8,32
Test	t=0,517 P=0,606	t=0,148 P=0,883	t=1,748 P=0,083	t=0,071 P=0,943	t=0,620 P=0,537	t=0,227 P=0,821

Tablo 4.3’de araştırmaya katılan akademisyenlerin sosyodemografik özellikleri ile akademik etik algı puanları karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde akademisyenlikte geçirdikleri süre, unvan, yaş, cinsiyet, klinik deneyim yılı, ulusal ve uluslararası makale yayını ve eleştirel düşünme hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumları ile akademik etik algı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan akademisyenlerin klinik deneyimi olma durumları ile akademik etik algıları karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde akademisyenlerin klinik deneyimleri olma durumları ile çalışılan kuruma yönelik değerler ve öğretim sürecine yönelik değerler algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Çalışılan kuruma yönelik değerler ($28,69\pm4,56$) ve öğretim sürecine yönelik değerler ($58,93\pm3,36$) algılarında klinik deneyimi olan akademisyenlerin puan ortalamaları daha yüksektir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumları ile akademik etik algıları karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde akademisyenlerin etik hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumları ile topluma yönelik değerler algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Topluma yönelik değerler algısında akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu belirten akademisyenlerin puan ortalamaları ($32,14\pm3,56$) daha yüksektir.

Hemşire akademisyenlerinin karşılaşmış oldukları akademik etik ihlali ya da etik ihlaline yönelik görüşleri açık uçlu soru kapsamında değerlendirilmiştir. Hemşire akademisyenlerinin vermiş oldukları bazı cevaplar şu şekildedir:

“Armağın yazarlığının çok olduğunu düşünüyorum. Araştırmada katkısı olmadığı halde bir takım sebeplerden dolayı ismini yazdıran insanlar kısmen oluyor”. (K8)

“Müfredatta daha fazla yer verilmeli” (K12)

“Şu an Yrd. Doç. Dr. Ve Prof olan hocaların zamanında yazmış oldukları tezler intihal açısından sorgulanmalı. Etik tüm enstitülerde zorunlu ders olmalı” (K30)

“Onam almamak” (K102)

“Etik kurallar oluşturulmalıdır” (K113)

“Klinikte etik eğitimi olmalıdır. Etik dersinin klinik uygulamasının olması gerekmektedir. Bunun içinde etik alanında akademisyenlerin yetişmesi gerektiğini düşünüyorum” (K117)

4.3. Eleştirel Düşünme Tutumuna Yönelik Bulgular

Tablo 4.4: Eleştirel Düşünme Tutumuna Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler (N=120)

	Minimum	Maksimum	Ortalama (Min.;Max.)	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Bilgi Toplamaya İsteklilik	5,0	9,0	7,99 (4;20)	1,19	0,908	0,644
Öz düzenleme	6,0	11,0	9,75 (5;25)	1,71	1,287	0,094
Çıkarımda bulunma	3,0	7,0	4,60 (3;15)	0,98	0,933	1,084
Kanıtı dayalı karar verme	4,0	6,0	4,39 (3;15)	0,65	1,429	0,786
Neden aramaya açıklık	6,0	13,0	10,25 (4;20)	2,62	0,298	1,421
Toplam	26,0	41,0	36,62 (19;95)	5,13	1,031	0,386

Eleştirel düşünme algısına yönelik bulgular değerlendirildiğinde, çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,96 ile 1,96 arasında değiştiği görülmektedir. Bu durum alt boyutların normal dağılım varsayımını sağladığını göstermektedir. Normal dağılım varsayımının sağlanması nedeniyle parametrik testler olan t testi ve ANOVA testinin uygulanmasına karar verilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre hemşirelik akademisyenlerinin eleştirel düşünme algısı ortalaması $36,62 \pm 5,13$ (Min:19; Max:95) olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Bilgi Toplamaya İsteklilik alt boyutu puan ortalaması $7,99 \pm 1,19$; Öz Düzenleme alt boyutu puan ortalaması $9,75 \pm 1,71$; Çıkarımda Bulunma alt boyutu puan ortalaması $4,60 \pm 0,98$; Kanıtı Dayalı Karar Verme alt boyutu puan ortalaması $4,39 \pm 0,65$; Neden Aramaya Açıklık alt boyutu puan ortalaması $10,25 \pm 2,62$ 'dir.

Tablo 4.5: Sosyodemografik Özelliklere Göre Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

	Bilgi Toplamaya İsteklilik	Öz düzenleme	Çıkarımda bulunma	Kanıta dayalı karar verme	Neden aramaya açıklık	Toplam
Sosyodemografik Özellikler	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma
Akademisyenlik Görev Süresi						
1 yıldan az	8,20±1,22	9,90±1,59	5,20±1,31	4,80±,91	9,40±2,75	37,50±4,71
1-5 yıl	8,63±1,10	9,97±1,63	4,65±1,04	4,34±,66	10,57±2,55	37,45±4,85
6-10 yıl	7,91±1,25	9,48±1,73	4,46±,75	4,30±,52	10,46±2,68	36,40±5,43
11-15 yıl	7,66±1,36	9,62±1,99	4,37±,74	4,25±,46	10,62±2,87	35,16±6,27
16 yıl ve üzeri	7,77±1,19	9,80±1,84	4,56±1,08	4,48±,71	9,68±2,54	35,68±5,12
Test	F=0,666 P=0,617	F=0,417 P=0,796	F=1,287 P=0,279	F=1,426 P=0,230	F=0,806 P=0,524	F=0,616 P=0,652
Unvan						
Araştırma Görevlisi	8,32±1,10	9,87±1,52	4,90±1,08	4,45±,74	10,60±2,79	37,81±4,90
Öğretim Görevlisi	7,96±1,23	9,78±1,75	4,46±,80	4,25±,50	10,78±2,50	36,64±5,22
Öğretim Üyesi	7,77±1,21	9,56±1,83	4,40±,86	4,37±,59	9,91±2,56	35,77±5,23
Test	F=1,334 P=0,262	F=0,157 P=0,959	F=1,478 P=0,214	F=1,025 P=0,398	F=1,885 P=0,118	F=1,090 P=0,365
Yaş						
30 yaş ve altı	8,27±1,15	10,08±1,48	5,00±1,12	4,52±,81	10,31±2,65	37,91±4,40
31-40 yaş	8,03±1,09	9,83±1,72	4,33±,71	4,16±,37	10,77±2,50	36,77±5,26
41 yaş ve üzeri	7,76±1,25	9,46±1,84	4,37±,79	4,34±,54	10,08±2,65	35,73±5,47
Test	F=0,941 P=0,443	F=1,057 P=0,381	F=1,978 P=0,092	F=1,759 P=0,145	F=0,704 P=0,581	F=1,133 P=0,345

(Tablo Devamı: Sosyodemografik Özelliklere Göre Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması)

	Bilgi Toplamaya İsteklilik	Öz düzenleme	Çıkarımda bulunma	Kanıt dayalı karar verme	Neden aramaya açıklık	Toplam
Sosyodemografik Özellikler	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma
Cinsiyet						
Kadın	8,00±1,18	9,76±1,68	4,57±,93	4,35±,62	10,36±2,59	36,73±5,07
Erkek	7,60±1,51	9,50±2,34	5,00±1,67	5,00±,89	8,33±2,65	34,40±6,50
Test	t=0,749 P=0,456	t=0,365 P=0,716	t=1,024 P=0,308	t=2,391 P= 0,018	t=1,863 P=0,065	t=0,992 P=0,323
Klinik Deneyimi Olan						
Evet	8,03±1,17	9,77±1,72	4,59±1,01	4,39±,66	10,24±2,62	36,74±5,13
Hayır	7,73±1,33	9,61±1,71	4,61±,77	4,38±,60	10,33±2,70	35,86±5,27
Test	t=0,899 P=0,370	t=0,371 P=0,711	t=0,052 P=0,959	t=0,020 P=0,984	t=0,131 P=0,896	t=0,615 P=0,540
Klinik Deneyim Yılı						
1-5 yıl	8,01±1,18	9,76±1,76	4,52±,96	4,33±,61	10,31±2,62	36,66±5,26
6 yıl ve üzeri	8,03±1,19	9,82±1,71	4,79±1,17	4,55±,78	9,82±2,68	36,74±5,07
Test	t=0,045 P=0,956	t=0,016 P=0,984	t=0,717 P=0,491	t=1,434 P=0,243	t=0,720 P=0,489	t=0,103 P=0,902
Uluslararası Makale Yayınlama						
Evet	8,02±1,14	9,78±1,68	4,54±,92	4,33±,60	10,39±2,60	36,72±5,12
Hayır	7,90±1,32	9,66±1,81	4,75±1,11	4,54±,75	9,90±2,68	36,36±5,26
Test	t=0,488 P=0,627	t=0,326 P=0,745	t=1,083 P=0,281	t=1,602 P=0,112	t=0,897 P=0,371	t=0,324 P=0,746

(Tablo Devamı: Sosyodemografik Özelliklere Göre Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması)

	Bilgi Toplamaya İsteklilik	Öz düzenleme	Çıkarımda bulunma	Kanıta dayalı karar verme	Neden aramaya açıklık	Toplam
Sosyodemografik Özellikler	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma	Ort. ± Std. sapma
Ulusal Makale Yayımlama						
Evet	8,01±1,18	9,80±1,71	4,65±1,04	4,43±0,69	10,15±2,62	36,68±5,08
Hayır	7,91±1,23	9,56±1,73	4,40±0,64	4,24±0,43	10,64±2,63	36,39±5,43
Test	t=0,340 P=0,735	t=0,973 P=0,333	t=1,042 P=0,300	t=0,668 P=0,506	t=0,483 P=0,630	t=0,837 P=0,405
Akademik Etik Hakkında Bilgi Sahibi Olma						
Evet	7,99±1,17	9,77±1,71	5,20±1,31	4,90±0,87	10,36±2,59	36,62±5,13
Hayır	8,00±1,41	9,50±1,77	4,54±0,93	4,34±0,61	9,10±2,84	36,70±5,43
Test	t=0,025 P=0,980	t=0,480 P=0,632	t=2,044 P=0,043	t=2,639 P=0,009	t=1,465 P=0,145	t=0,047 P=0,963
Eleştirel Düşünme Hakkında Bilgi Sahibi Olma						
Evet	8,03±1,16	9,83±1,69	4,62±1,00	4,38±0,66	10,31±2,61	36,76±5,08
Hayır	7,78±1,31	9,31±1,79	4,47±0,84	4,42±0,60	9,94±2,71	35,94±5,48
Test	t=0,808 P=0,421	t=1,204 P=0,231	t=0,609 P=0,543	t=0,213 P=0,831	t=0,562 P=0,575	t=0,632 P=0,528

Tablo 4.5’te araştırmaya katılan akademisyenlerin sosyodemografik özellikleri ile eleştirel düşünme tutum puanları karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde akademisyenlikte geçirdikleri süre, unvan, yaş, klinik deneyimleri olma durumları, klinik deneyim yılı, ulusal ve uluslararası makale yayını ve eleştirel düşünme hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumları ile eleştirel düşünme tutum puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan akademisyenlerin cinsiyetleri ile eleştirel düşünme tutumlarının karşılaştırılması değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde akademisyenlerin cinsiyetleri ile kanıta dayalı karar verme tutumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Kanıta dayalı karar verme tutumunda erkek akademisyenlerin puanları ($5,00\pm 0,89$) kadınlardan daha yüksektir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin akademik etik hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumu ile eleştirel düşünme tutumlarının karşılaştırılması değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde akademisyenlerin akademik etik hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumu ile kanıta dayalı karar verme tutumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Kanıta dayalı karar verme tutumunda akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu belirten akademisyenlerin puan ortalamaları ($4,90\pm 0,87$) daha yüksektir.

Hemşire akademisyenlerinin eleştirel düşünme becerilerini arttırmaya yönelik öneri veya deneyimleri açık uçlu soru ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların soruya vermiş oldukları bazı cevaplar şu şekildedir:

“Hemşirelikte kesinlikle lisansüstü eğitim almış kişilerin klinikte çalışması gerektiğini düşünüyorum. Olabildiğince kurumlar hemşirelerin lisansüstü eğitimlerine destek vermelidir” (K8)

“Müfredatta daha fazla yer verilmeli” (K12)

“Bireylerin fikirlerini özgürce ifade edebileceği ve tepki almayacağı demokratik bir çalışma ortamında hemşirelik daha çok eleştirel düşünebilen kişilerden oluşacaktır” (K30)

“Farklı öğretim yöntemleri kullanmak, çağdaş öğrenci merkezli anlayış benimsemek, yeni öğretim metaryelleri kullanmak” (K89)

“Dil becerilerinin geliştirilmesi, eleştirel düşünme dersinin müfredatlarında yer alması” (K102)

“Farkındalık çalışmaları yürütülmeli” (K113)

4.4. Akademik Etik Değerler ve Eleştirel Düşünme Tutumu Arasındaki İlişki

Tablo 4.6: Akademik Etik Değerler ve Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bilgi toplamaya isteklilik (1)	r	1											
	p												
	n	120											
Öz düzenleme (2)	r	,821**	1										
	p	,000											
	n	120	120										
Çıkarımda bulunma (3)	r	,699**	,504**	1									
	p	,000	,000										
	n	120	120	120									
Kanıt dayalı karar verme (4)	r	,328**	,392**	,365**	1								
	p	,000	,000	,000									
	n	120	120	120	120								
Neden aramaya açıklık (5)	r	,743**	,550**	,226*	,792**	1							
	p	,000	,000	,013	,000								
	n	120	120	120	120	120							
Toplam eleştirel düşünme (6)	r	,983**	,843**	,680**	,390**	,792**	1						
	p	,000	,000	,000	,000	,000							
	n	120	120	120	120	120	120						
Bilimsel araştırmaya yönelik değerler (7)	r	,702**	,170	,500**	,157	,672**	,676**	1					
	p	,000	,082	,000	,108	,000	,000						
	n	120	120	120	120	120	120	120					
Meslektaşaya yönelik değerler (8)	r	,704**	,530**	,283**	,262**	,842**	,829**	,869**	1				
	p	,000	,000	,005	,010	,000	,000	,000					
	n	120	120	120	120	120	120	120	120				
Çalışılan kuruma yönelik değerler (9)	r	,802**	,917**	,316**	,204*	,296**	,795**	,894**	,813**	1			
	p	,000	,000	,001	,034	,002	,000	,000	,000				
	n	120	120	120	120	120	120	120	120	120			
Topluma yönelik değerler (10)	r	,251*	,382**	,632**	,677**	,141	,116	,394**	,538**	,101	1		
	p	,014	,000	,000	,000	,150	,262	,000	,000	,331			
	n	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120		
Öğretim sürecine yönelik değerler (11)	r	,705**	,155	,461**	,040	,308**	,625**	,063	,420**	,617**	,758**	1	
	p	,000	,091	,000	,664	,001	,000	,523	,000	,000	,000		
	n	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	
Toplam akademik etik (12)	r	,884**	,433**	,915**	,728**	,156	,793**	,284**	,360**	,142	,968**	,842**	1
	p	,000	,000	,000	,000	,132	,000	,005	,000	,169	,000	,000	
	n	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120

Tablo 4.6’da akademik etik algısı ve eleştirel düşünme tutumu arasındaki korelasyon incelenmiştir. Korelasyon sonuçları değerlendirildiğinde eleştirel düşünme tutumu ve akademik etik algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki söz konusudur ($p=0,000$). Bu ilişkide ölçeklerin aynı yönde ve yüksek düzeyde etkilendiği tespit edilmiştir ($r=0,793$). Hemşirelerin akademik etik değerler algısı ve eleştirel düşünme tutumu birbirlerini pozitif yönde ve anlamlı şekilde etkilemektedir.

5. TARTIŞMA

Teknolojik gelişmelere paralel olarak bilgilerin hızlı bir şekilde yayılması bilginin kontrol edilmesini önemli bir hale getirmiştir. Toplumda birçok bilgi kontrolsüz bir şekilde yayılmakta, birçok bilginin güvenilirliği ve doğruluğu şüphe uyandırmaktadır. Bilginin üretilmesinde ve yayılmasında doğru süreçlerin benimsenmesi ve doğru bilgilerin toplumsal yaşamda yer edinmesinde ise toplumların gelişmişlik seviyesine katkı veren akademisyenlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu nedenle üniversitelerde akademik etik ve eleştirel düşünme gibi becerilerin kazanılması ve sürdürülmesi kritik öneme sahiptir (Sevim, 2014; Pelit ve Güçer, 2006). Hemşirelik akademisyenlerinin akademik etik ve eleştirel düşünme becerilerinin incelenmesi ve ilişkisinin tespit edilmesi amacıyla yapılan çalışmamız kapsamını oluşturan bireylerin çoğunluğunu 31 yaş ve üzerinde olanlar, 6-10 yıl ve üzerinde çalışanlar ve klinik deneyimi olanlar oluşturmuştur. Konuyla ilgili birebir örtüşen araştırmalara rastlanılmadığı için çalışma çoğunlukla kendi bulguları içinde tartışılmıştır.

5.1. Akademik Etik Değerler Algısının Tartışılması

Araştırmaya katılan akademisyenlerin büyük bir kısmı kendi ifadelerine göre akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 4.1). Toplumla yönelik değerler algısında akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu belirten akademisyenlerin puan ortalamaları daha yüksektir. Akademisyenlerin akademik etik algılarının yüksek olması aynı zamanda toplumsal değer algılarını da yükseltmektedir. Akademisyenlerin topluma yönelik sorumlulukları ve çalışmalarında toplumsal değerleri dikkate almaları, bu durumun nedeni olabilir. Aydın (2006) çalışmasında, akademisyenlerin özellikle topluma karşı sorumlulukları nedeniyle etik ilkelere bağlı şekilde çalışmalarını sürdürmeleri gerektiğini belirtmiştir. Akademisyenlerin her açıdan benimsedikleri etik davranışlar, üniversitelerin saygınlığının artmasında önemli kurallardan biridir. Özellikle araştırma etiği kurallarına özen gösterilmesi, akademisyenlere olan güveni ve üniversitelerin gelişmesini sağlayarak, üniversitelerin toplumsal yararını arttırmaktadır (Resnik, 2004). Değerler sorununun önem kazandığı alanlardan biri bilimsel düzeyini yükseltmek için görev alan araştırmacıların sergilemiş oldukları akademik etik

değerlerdir. Akademisyenler bilimsel konularla ilgili çalışmalarıyla toplumsal gelişmeye yardımcı olurken diğer taraftan da topluma model olma gibi önemli bir görevi yerine getirmektedirler. Bu nedenle akademik etik değerlerde başlayan bozulmalar, akademik camianın dikkatinin bu noktada yoğunlaşmasına yol açmış ve akademik etik değerler konusunda daha hassas davranılması fikrini gündeme getirmiştir (Sevim, 2014). Sürekli göz önünde olan akademisyenlerin meslek yaşamlarında araştırma etiği ilkelerine uygun davranışlar sergileyebilmeleri beklenmektedir. Çünkü akademisyenler meslektaşlarına, kendi bilim alanlarına üniversiteye ve topluma karşı sorumlulukları bulunmaktadır. Bununla birlikte akademisyenlerin araştırma etiğine uygun davranış sergilemeleri öğrencilerine rol modeli olmaları ve bilim etiği kurallarının uygulanmasında rehberlik etmesi açısından da önemlidir (Erdem, 2012; Odabaş ve Özmen, 2015). Pupovac ve Fanelli (2015) çalışmalarında akademik etik açısından akademisyenlerin intihal yapıp yapmadıklarını meta analiz kapsamında incelemişlerdir. Araştırma sonucunda akademisyenlerin intihal yapma oranları önemli düzeyde bulunmuştur.

Akademik etik değerler sadece bilimsel bir çalışmanın oluşturulması süreciyle sınırlanabilir. Araştırmacının bilimsel çalışmaları, meslektaşlarıyla olan akademik ilişkileri, çalıştığı kuruma yönelik sorumlulukları ve hedef kitleyle yani öğrencileriyle ilişkileri kısacası bilimsel iletişim alanına giren tüm unsurlarla etkileşimi akademik etik değerler kapsamında değerlendirilebilecek boyutlardır. Akademik etik değerlere uygun olarak davranmak bu boyutların her birinde sergilenmesi gereken değerlerin içselleştirilmiş olduğu anlamına gelmektedir (Sevim, 2014; Pelit ve Güçer, 2006).

Bilim insanlarında dürüstlük anlayışının geliştirilmesi, mesleki normlar çerçevesinde araştırmalarını yapmaları önemli bir ilke olarak görülmektedir (Arda ve ark., 2004). Birçok araştırmacı ise, çalışmalarında bilim insanı yetiştirmede ve akademide etik değerlerin özellikle bilimsel yayın etiğinin öneminden bahsetmiş, etik kurallara kesinlikle uyulması gerektiğini belirtmişler; ancak bu konulara gereken önemin verilmediğine kanaat getirmişlerdir (Ulusoy-Uçar, 2002; Büken, 2006; Erdem, 2012; Odabaş-Özmen, 2015).

Özcan ve Balcı (2016) çalışmasında akademisyenlerin akademik etik algılarını incelemiş ve doçent ve profesörlerin diğer unvanlardaki akademik personele göre daha yüksek akademik etik algısına sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Özellikle araştırma

görevlilerinin akademik çalışmalarda yeni olmaları ve konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmamaları önemli olarak görülmüştür. Pupovac ve ark. (2017) Hırvat akademisyenler üzerinde yaptıkları çalışmalarında ise üniversiteler tarafından akademik suiistimallerin yeteri şekilde tespit edilemediği ifade edilmiş ve bu durumun suiistimallerin önüne geçmede yetersiz kaldığı belirlenmiştir.

Analiz sonuçları incelendiğinde (Tablo 4.3), akademisyenlerin klinikte görev yapma durumları ile çalışılan kuruma yönelik değerler ve öğretim sürecine yönelik değer algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Çalışılan kuruma yönelik değerler ve öğretim sürecine yönelik değer algılarında klinikte görev yapan akademisyenlerin algıları daha yüksektir. Akademisyenlerin kliniklerde görev yapmaları, farklı alanlarda bilgi ve beceri sahibi olmalarını sağlamaktadır. Bu durum etik algıları üzerinde olumlu etki yaratabilir. Ayrıca klinikte görev yapan akademisyenlerin gönüllülere yönelik uygulamalarında etik değerlere daha fazla dikkat etmeleri genel anlamda akademik etik değerlerini olumlu yönde etkileyebilir. Benzer şekilde Gürel ve ark. (2019) çalışmalarında hemşirelik doktora öğrencilerinin araştırma etiği hakkındaki görüşlerini inceledikleri çalışmalarında klinisyen olan doktora öğrencilerinin akademisyen olan doktora öğrencilerine göre akademik etik algılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Fanelli (2009) çalışmasında ise akademik etik açısından akademisyenlerin çalışmalarında verileri suiistimal etme durumlarını incelemiştir. Araştırma sonucunda tıbbi araştırmacıların diğelerine göre verileri daha fazla suiistimal ettiği tespit edilmiştir.

Akademisyenlerin etik ilkelere uygun şekilde davranmalarının yanı sıra araştırmalarında ve öğretici rolünde eleştirel düşünmeye yönelik olumlu bir tutuma sahip olmaları, araştırmaların kalitesi ve öğrenci eğitimi, akademik alanın gelişmesi açısından gereklidir. Eleştirel düşünen bir akademisyen bireylere eleştirel düşünmeyi aşılama daha etkili ve etkindir. Bunun sağlanmasında ise akademisyenlerin davranış örüntüleri önem kazanmaktadır. Eleştirel düşünme, akademisyenlerin daha kapsamlı ve detaylı düşüncelerini sağlayarak onları araştırmaya yöneltmektedir. Eleştirel düşünmenin akademisyenler tarafından bir davranış şekli olarak benimsenmesi ve bu davranışın etik değerler kapsamında yapılması, akademik çerçevede gelişmelerin sağlanması adına gerekli olarak görülmektedir. Akademisyenlerin farklı çalışmalara

karşı eleştirel yaklaşımları, onların gelişimlerini ve topluma bir şeyler kazandırmalarını desteklemektedir. (Bayat, 2014).

5.2. Eleştirel Düşünme Tutumunun Tartışılması

Araştırmaya katılan akademisyenlerin büyük bir kısmı eleştirel düşünme hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu ifade etmiştir (Tablo 4.1). Gündoğdu (2009) çalışmasında eleştirel düşünmenin özellikle akademik hayatta önemli bir yere sahip olduğunu ancak gerekli çaba ve önemin verilmediğini ifade etmiştir. Açıkgöz (2015) tarafından akademisyen hemşireler profesyonel olarak gelişim kaydetmek, hayat boyu öğrenmek, hedeflenen neticelere ulaşmak, başkaları ile etkili çalışmak kültürler arası realiteyi geliştirmek ve toplumu geliştirmek bakımından eleştirel düşünmek durumunda oldukları ifade edilmiştir. Hemşirelerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesi, gerçeklerin araştırılması ve uygulanması kapsamında bir disiplin ortaya konulması bakımından son derece önemli olmaktadır. Akça ve Taşçı (2009) çalışmalarında hemşirelik mesleği üyelerinin ne kadar iyi düzeyde eleştirel düşünme becerisine sahip olurlarsa o kadar toplumun sağlığını koruma, geliştirme ve yaşam kalitesini artırma yönünde etkin hizmet verebileceklerini ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin cinsiyetleri ile eleştirel düşünme algıları incelendiğinde (Tablo 4.5) akademisyenlerin cinsiyetleri ile kanıta dayalı karar verme algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Kanıta dayalı karar verme algısında erkek akademisyenlerin algıları kadınlardan daha yüksektir. Akademisyenlerin ve hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerinin incelendiği çalışmalarda; cinsiyete göre eleştirel düşünme becerisi arasında farklılık tespit edilmemiştir (Öztürk- Ulusoy, 2008; Kanbay ve ark., 2012; Arslan-Ancın, 2016). Akkuş ve ark. (2010) Kars Sağlık Yüksekokulu hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeylerini inceledikleri çalışmalarında kız öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini erkek öğrencilere göre daha yüksek olarak tespit etmişlerdir. Öztürk ve Ulusoy (2008) araştırmalarında lisans ve yüksek lisans öğrenimi gören hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeylerini ve eleştirel düşünme düzeyini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik çalışmalar yürütmüşlerdir. Araştırmada lisans öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri “düşük”, yüksek lisansta “orta” olarak saptanırken bazı demografik özelliklerin ve yüksek lisans eğitiminin eleştirel düşünme becerisini etkilediği saptanmıştır. Açıkgöz (2015) “hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimlerinin ve profesyonellik davranışlarının belirlenmesi”

araştırmasında hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimlerinin ve profesyonellik davranışlarının düşük görüldüğünü saptamıştır. Ersoy (2015) çalışmasında yeni-çağdaş hemşirelik modelinin gelişmesinde eleştirel düşünme becerilerine sahip, adil, dürüst, saygılı, sadık ve cesur hemşirelerin varlığının önemli olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin akademik etik hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumu ile eleştirel düşünme algıları arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde (Tablo 4.5) akademisyenlerin akademik etik hakkında yeterli bilgi sahibi olma durumu ile kanıta dayalı karar verme algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Kanıta dayalı karar verme algısında akademik etik hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu belirten akademisyenlerin puan ortalamaları daha yüksektir. Öztürk ve Ulusoy (2008) çalışmalarında gerçekçi ve bilimsel yaklaşımları benimseyen akademisyenlerin etik değerlere yönelik algılarının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Kanbay ve ark. (2013) lisans öğrencilerinin problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini inceledikleri çalışmalarında, eleştirel düşünme puanı arttıkça etik problemleri çözme becerisinin de arttığını ortaya koymuşlardır.

5.3. Akademik Etik Değerler ve Eleştirel Düşünme İlişkisinin Tartışılması

Korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde (Tablo 4.6), akademik etik ve eleştirel düşünme algısı arasında alt boyutlarla beraber istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Akademik etik ve eleştirel düşünme algıları birbirlerini desteklemektedir. Eleştirel düşünme tutumu arttıkça akademik etik algısı da artmaktadır. Wangensteen (2011) yeni mezun hemşirelerin araştırma becerilerinde eleştirel düşüncülerinin önemli bir faktör olduğunu ifade etmiştir.

Hemşirelik bakımının içeriğine ve niteliğine dinamizm kazandıran eleştirel düşünme becerisinin yetersizliği, hizmette kaliteyi, etkinliği ve yeterliliği meslekte profesyonelliği, otonomi ve güç sahibi olmayı olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle hemşirelik mesleği üyeleri ve akademisyenleri ne kadar iyi düzeyde eleştirel düşünme becerisine sahip olurlarsa o ölçüde toplumun sağlığını koruma, geliştirme ve yaşam kalitesini artırma yönünde etkin hizmet verebilmektedirler (Öztürk-Ulusoy, 2008). Hemşirelerin mesleki yaşamlarında hem akademik hem de klinik açıdan başarılı olabilmeleri ve toplumsal faydayı sağlayabilmelerinde eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları beklenmektedir (Bulut ve ark., 2009). Hemşirelerin eleştirel düşünme becerilerinde ise akademik etik değerlere bağlı olarak hareket etmeleri

beklenmektedir. Başak ve ark. (2010) çalışmalarında yoğun bakım hemşirelerinin etik duyarlılıklarını inceledikleri çalışmalarında, hemşirelerin etik algılara sahip ve araştırmacı özelliğine sahip olmalarının önemi üzerinde durulmuştur. Korkmaz (2011) çalışmasında ülkemizde hemşirelik mesleğine yönelik meslekleşme algısını incelediği çalışmasında, hemşireler için etik değerlerin önemli olduğu ifade edilmiştir. Mesleğin gelişmesinde hemşirelerin üstlenecekleri araştırmacı rollerinin yanı sıra etik sorumluluklarını dikkate almaları gerektiği üzerinde durmaktadır. Hemşirelik mesleğinin gelişmesinde ve akademik olarak ilerlemesinde, hemşirelerin sahip oldukları akademik etik algıları ve eleştirel düşünme becerileri önem kazanmaktadır. Eleştirel düşünme becerisine sahip ve akademik etik algısı yüksek olan hemşireler, hem akademik hem de klinik olarak mesleğin ilerlemesine önemli düzeyde yardımcı olacakları tahmin edilebilir.

Hemşire akademisyenlerinin eleştirel düşünme becerilerini arttırmaya yönelik öneri veya deneyimleri açık uçlu soru ile değerlendirildiğinde; araştırma etiği ve eleştirel düşüncenin hemşirelik eğitiminde yer alması gerektiği, akademisyenlerin bilmemezliğe bağlı etik ihlallerde fazlaca bulunabileceği varsayımında buldukları, klinik etiğin teorik ve uygulamalı dersinin müfredatta yer almasını ve etik alanında hemşire akademisyenlerin yetiştirilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. Aynı zamanda çağdaş öğrenci merkezli, yeni öğretim metaryellerini ve yöntemlerini kullanılmasını ve lisaanüstü eğitimin hemşirelerde yaygınlaştırılmasını önermişlerdir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma verilerinin hemşirelerin kendi ifadelerine dayalı olması sınırlılıklara neden olabilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar şu şekilde özetlenmektedir:

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %20'si doğum ve kadın hastalıkları anabilim dalında görev alırken, %18,3'ü halk sağlığı anabilim dalında ve %17,5'u hemşirelik esasları anabilim dalında görev almaktadır.

Akademisyenlerin %32,5'i 6-10 yıldır görev yapmaktadır. Ayrıca akademisyenlerin %39'u öğretim üyesidir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %51,7'si 31-40 yaş arasında ve %95'i kadındır.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %95'i klinikte görev yaparken, %56,7'si klinikte 1-5 yıl arasında görev yapmıştır.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin %72,5'inin uluslararası, %79,2'sinin ulusal alanda makalesi yayınlanmıştır.

Katılımcıların %91,7'si akademik etik ve %84,2'si eleştirel düşünme hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu ifade etmiştir.

Klinikte görev yapan akademisyenlerin çalışılan kuruma ve öğretim sürecine yönelik akademik etik algıları anlamlı olarak daha yüksektir ($p<0,05$).

Eleştirel Düşünme Tutumunun alt boyutu olan Kanıta Dayalı Karar Verme algısı erkek akademisyenlerde ve akademik etik hakkında yeterli bilgi sahibi olanlarda daha yüksektir ($p<0,05$).

Hemşire akademisyenlerin; akademik etik değerleri ortalamasının biraz üzerindeyken ($174,53\pm 6,73$), eleştirel düşünme tutumları ise ortalamasının altında ($36,62\pm 5,13$) kalmıştır.

Korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde, toplam akademik etik ve eleştirel düşünme algısı arasında ($p=,00$; $r=,793$) ve iki ölçeğin alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

6.2. Öneriler

Akademik dünyada özellikle araştırma etiğinin dikkate alınmasıyla ve eleştirel düşünme tutumu doğrultusunda öğrencilerin yetiştirilmesiyle hem mesleki hem de akademik gelişme sağlanabilecektir.

Araştırma bulgularına göre geliştirilen öneriler aşağıdadır:

- Hemşirelik akademisyenlerinin etik ve eleştirel düşünme algılarının yükseltilmesine yönelik farkındalık eğitimleri verilebilir.
- Bu araştırmada yalnızca hemşirelik akademisyenlerinin etik ve eleştirel düşünme algıları incelenmiştir. Gelecek dönemdeki çalışmalarda farklı bilim akademisyenleri üzerinde araştırmalar yapılarak karşılaştırmalar yapılabilir.
- Bu araştırmada ölçekler aracılığıyla veriler toplanmış ve elde edilen nicel veriler yorumlanmıştır. Gelecek dönemdeki çalışmalarda akademisyenlerle görüşmeler yapılarak nitel veri analizinden de faydalanılabilir.

7. KAYNAKLAR

1. Açıkgöz, G. (2015). Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Ve Profesyonellik Davranışlarının Belirlenmesi. Türkiye Cumhuriyeti Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.
2. Akça, N. K., & Taşçı, S. (2009). Hemşirelik eğitimi ve eleştirel düşünme. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(2), 187-196.
3. Akkuş, Y., Kaplan, F., & Kaçar, N. (2010). Kars sağlık yüksekokulu hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, 5(15), 103-112.
4. Altinkurt, Y., & Yılmaz, K. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlerin mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(22), 113-128.
5. Arda, B., Gül, T. B., & Kahya, E. (2004). Bilim etiği ve bilim tarihi. Ankara Üniversitesi Yayınları.
6. Arslan, Ş., & Ancın, V. (2016). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(26/2).
7. Aştı, T. A. & Karadağ, A. (2014). Hemşirelik Esasları Hemşirelik Bilimi ve Sanatı (Cilt 1). Akademi Basın ve Yayıncılık.
8. Avcıoğlu, A. (2011). Etik. Deniz Harp Okulu Pusula Dergisi: www.dho.edu.tr/sayfalar/00_Anasayfa/11_Pusula/69/etik.html
9. Aybek, Ö. (2007). Konu ve beceri temelli eleştirel düşünme öğretiminin öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ve düzeyine etkisi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(2).
10. Aydın, İ. (2006). Eğitim ve Öğretimde Etik. 2.Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
11. Başak, T., Uzun, Ş., & Arslan, F. (2010). Yoğun bakım hemşirelerinin etik duyarlılıklarının incelenmesi. Gülhane Tıp Dergisi, 52(2), 76-81.
12. Bayat, N. (2014). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme düzeyleri ile akademik yazma başarıları arasındaki ilişki. Eğitim ve Bilim, 39(173).
13. Bown, C., Besseste, H., & Chan, T. C. (2006). Including ethics in the study of educational leadership. Journal of College and Character, 7(8).

14. Bulut, S., Ertem, G., & Sevil, Ü. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeylerinin incelenmesi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 2(2), 27-38.
15. Burkhardt, M. A., & Nathaniel, A.K. (2013). Çağdaş Hemşirelikte Etik (3. Baskı). Alpar ŞE, Bahçecik N, Karabacak Ü.(çev. ed.), İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul.
16. Büken, N.Ö. (2006). Türkiye örneğinde akademik dünya ve akademik etik. Hacettepe Tıp Dergisi. 37:164-170, <http://studylibtr.com/doc/718352/t%C3%BCrkiye-%C3%B6rne%C2%A4inde-akademik-d%C3%BCnya-ve-akademik-etik>
17. Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının eleştirel düşünmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3).
18. Demirhan, E. A., Oğuz, Y., Elçioğlu, Ö., & Doğan, H. (2001). Klinik etik. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri, 10-9.
19. Doğan, N. (2009). İş etiği ve işletmelerde etik çöküş. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 8(16), 179-200.
20. Doğan, S., & Karataş, A. (2011). Örgütsel etiğin çalışan memnuniyetine etkisi üzerine bir araştırma. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, (37), 1-40.
21. Emiroğlu, O. N. (2005). Bilim etiği ve sorumluluklar. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi, 7(1-2), 5-25
22. Erdem, A. R. (2012). Bilim İnsanı Yetiştirmede Araştırma Eğitimi. Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2(3).
23. Erdem, A. R. (2012). Bilim İnsanı Yetiştirmede Etik Eğitimi. Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2(1).
24. Ersoy, N. (2015). Hemşirelik ve Etik. Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi; Cilt 7, Sayı 33 (1994); 43-51.
25. Eryılmaz, B., & Biricikoğlu, H. (2011). Kamu yönetiminde hesap verebilirlik ve etik. İş Ahlakı Dergisi, 4(7), 19-45.
26. Fanelli, D. (2009). How many scientists fabricate and falsify research? A systematic review and meta-analysis of survey data. PloS one, 4(5), e5738.

27. Görüş, S. & Kılıç, Z. ve ark. (2014). Hemşirelerin Profesyonel Değerleri ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 5(3): 137-142.
28. Gül, H. Ve Gökçe, H. (2008). Örgütsel Etik ve Bileşenleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 13, 1, 377-389.
29. Gündoğdu, H. (2009). Eleştirel düşünme ve eleştirel düşünme öğretimine dair bazı yanılgılar. *Celal Bayar Üniversitesi S.B.E.*, 7(1), 57-74.
30. Gürel, T. Y., Barutçu, C. D., & Mert, H. Hemşirelik Doktora Öğrencilerinin Araştırma Etiği Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 12(4), 234-242.
31. <http://kurul.odu.edu.tr/files/akademik-etik-ilkeler.pdf>
32. [http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF-8BIsfYRx/10279/18187,](http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF-8BIsfYRx/10279/18187)
<http://kurul.odu.edu.tr/files/akademik-etik-ilkeler.pdf> Erişim Tarihi: 10 Ekim 2017
33. Kanbay, Y., Aslan, Ö., Işık, E., & Kılıç, N. (2013). Hemşirelik Lisans Öğrencilerinin Problem Çözme ve Eleştirel Düşünme Becerileri. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3(3), 244-251.
34. Kanbay, Y., Işık, E. Aslan, Ö., & Özdemir, H. (2012). Akademik Personelde Eleştirel Düşünme Eğiliminin İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 189-201.
35. Kansu, E. (2008). Bilimsel Araştırmalarda Etik İlkeler. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık, Türk Tıp Dizini*, 21-26
36. Karataş, A. (2013). İlköğretim Öğretmen Adayları İçin Meslek Etiğinin Önemi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (28).
37. Kayıkçı, K., & Uygur, Ö. (2012). İlköğretim okullarının denetiminde mesleki etik (Bir durum çalışması). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 18(1), 65-94.
38. Korkmaz, D. F. (2011). Meslekleşme ve ülkemizde hemşirelik. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 18(2), 59-67.
39. Korkmaz, Ö. (2009). Öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilim ve düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1).

40. Manolova, O. (2011). Mesleki etik ilkelere ilişkin Türkiye ve Moldova'daki ilköğretim okulu Öğretmenlerinin Görüşleri. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
41. Odabaş, H. ve Özmen, Z. (2015). Akademisyenler Arasında Bilimsel Yayıncılık Etiği: Atatürk Üniversitesi Örneği. Uluslararası Kütüphane ve Bilgibilim Felsefesi Sempozyumu
42. Önen, S. M., & Yıldırım, A. (2014). Kamu Yönetiminde Etik Denetimi: OECD Ülkeleri Örneği. Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 5(1), 103-126.
43. Özcan, M., & Balci, Y. (2016). Akademisyenlerin Arastırma ve Yayın Etiğine İlişkin Düşünceleri. Is Ahlakı Dergisi, 9(1), 91.
44. Özelçi, S. Y. (2012). Eleştirel düşünme tutumunu etkileyen faktörler: sınıf öğretmeni adayları üzerine bir çalışma. Yayınlanmamış doktora tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
45. Özhan Çaparlar C. & Dönmez A.(2016). Bilimsel Araştırma Nedir, Nasıl Yapılır? Turk J Anaesthesiol Reanim, 44: 212-8.
46. Öztürk, N., & Ulusoy, H. (2008). Lisans ve yüksek lisans hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri ve eleştirel düşünmeyi etkileyen faktörler. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 1(1), 15-25.
47. Park, C. (2004). Rebels without a clause: towards an institutional framework for dealing with plagiarism by students. Journal of Further and Higher Education, 28, 3: 291-306.
48. Pelit, E., & Güçer, E. (2006). Akademisyenlerin Meslek Etiği Konusundaki Algılamaları Üzerine Bir Araştırma. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(13), 119-148.
49. Piquemal, N. (2004). Teachers' Ethical Responsibilities in a Diverse Society. Canadian journal of educational administration and policy. July 1.
50. Pupovac, V., & Fanelli, D. (2015). Scientists admitting to plagiarism: A meta-analysis of surveys. Science and engineering ethics, 21(5), 1331-1352.
51. Pupovac, V., Prijić-Samaržija, S., & Petrovečki, M. (2017). Research misconduct in the Croatian scientific community: a survey assessing the forms and characteristics of research misconduct. Science and engineering ethics, 23(1), 165-181. Kanbay ve ark 2012

52. Resnik, D.B. (2004). Bilim Etiği (Çev. Vicdan Mutlu). Ayrıntı Yayınları.
53. Ruacan, Ş., & Enstitüsü, O. (2005). Bilimsel araştırma ve yayınlarda etik ilkeler. Gazi Tıp Dergisi, 16(4), 147-149.
54. Rudd, R., Baker, M., & Hoover, T. (2000). Undergraduate agriculture learning styles and critical thinking abilities: is there a relationship. Journal of Agricultural Education, 41(3).
55. Sahin, C., Cakmak, N. Ve Hacımustafaoğlu, M. (2015). Investigation of Academicians' Critical Thinking Skills and Ideas about Critical Thinking Skills. İnönü University Journal of the Faculty of Education. 16(2):51-66.
56. Seferoğlu, S. S., ve Akbıyık, C. (2006). Eleştirel düşünme ve öğretimi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30, 193-200.
57. Sevim, O. (2014). Akademik Etik Değerler Ölçeğinin Elishirilmesi: Güvenirlik Ve Geçerlilik Çalışması. International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic 9(6): 943-957
58. Sönmezsoy, N. (2018). Akademisyenlerin Algıladıkları Sosyal Destek Ve İş Doyumu Arasındaki İlişki. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi.
59. Sünbül, A. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 2(4), 597-608.
60. Tekin Akbulut, A. S. (2013). Moda Tasarımı Öğrencilerinin Etik Kavramına Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği. İdil Sanat ve Dil Dergisi, 2(8), 178-189.
61. Toprakci, E., Çakırer, I., Bilbay, A., Bağcivan, E., & Bayraktutan, I. (2010). Kuram ve uygulamada eğitim denetmenleri meslek etiği. Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 5(1), 14-23.
62. TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği. (2018). https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/3654/277_islenmis_hali_1.pdf, Erişim Tarihi: 26.12.2019.
63. Tümkaya, S. (2011). Fen bilimleri öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stillerinin incelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(3).
64. Uçak Ö.N., Birinci H.G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. Türk Kütüphaneciliği, 22(2): 187-204

65. Uluoğlu C. (2009). Araştırma etiği. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık, 47-52
66. Ulusoy, M. F., & Uçar, H. (2002). Araştırma Etiği. 72. Tasarım Ltd Őti, Ankara, 27-40.
67. Uzbay T. (2006). Bilimsel araştırma etiği. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık, 19-26
68. lman, Y.I. (2006) “Bilimsel Bilgi retiminde Yayın Etiği (rnekleleriyle Bilimsel Yanıtma Türleri)”, Tıbbi Yayın Hazırlama Kuralları ve Yayın Etiği, ed. H. Yazıcı, M. Őenocak, İ.. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Programı, Nobel yay. İstanbul:49-61.
69. Wangenstein, S., Johansson, I. S., Bjrkstrm, M. E., & Nordström, G. (2011). Research utilisation and critical thinking among newly graduated nurses: predictors for research use. A quantitative cross-sectional study. Journal of Clinical Nursing, 20(17-18), 2436-2447.
70. Yalvaç, M. Sağlık Bilimleri Araştırmalarında Etik. http://docs.neu.edu.tr/staff/mesut.yalvac/Sa%C4%9Fl%C4%B1k%20Bilimleri%20Ara%C5%9Fl%C4%B1rmalar%C4%B1nda%20Etik_2.pdf, Erişim Tarihi: 28.08.2019.
71. Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi. (2016). https://www.yok.gov.tr/Documents/Mevzuat/yuksekogretim_kurumlari_bilimsel_arastirma_ve_yayin_etigi_yonergesi.pdf, Erişim Tarihi: 26.12.2019.
72. Yükseköğretim Kurumları, Etik Davranış İlkeleri, <https://www.cag.edu.tr/tr/universite-yukse-ogretim-kurumlari-etik-davranis-ilkeleri>, Erişim Tarihi: 28.08.2019.

EKLER

Ek-1. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcı numarası:.....

TANITIM FORMU

- 1) Görev yapmakta olduğunuz üniversite:
.....
- 2) Çalışmakta olduğunuz bölüm:
() Hemşirelik () Ebelik
- 3) Hangi anabilim dalında görev yapmaktasınız?
.....
- 4) Ne kadar süredir akademisyen olarak görev yapmaktasınız?
.....
- 5) Unvanınız:
.....
- 6) Yaşınız:
.....
- 7) Cinsiyetiniz:
() Kadın () Erkek
- 8) Kliniklerde hemşire/ebe olarak görev yaptınız mı?
() Evet () Hayır
- 9) Ne kadar süre klinik hemşiresi/ebesi olarak görev yaptınız (klinik hemşiresi olarak çalışsanız)?
- 10) Yayımlanmış Uluslararası makaleniz var mı?
() Evet () Hayır
- 11) Yayımlanmış Ulusal makaleniz var mı?
() Evet () Hayır
- 12) Akademik etik hakkında yeterince bilgi sahibi misiniz?
() Evet () Hayır
- 13) Karşılaşmış olduğunuz akademik etiği ihlali veya bu konu ile ilgili öneriniz varsa yazınız.
- 14) Eleştirel düşünme konusunda yeterince bilgi sahibi misiniz?
() Evet () Hayır
- 15) Hemşirelikte/Ebelikte eleştirel düşünme düzeyini arttıracak bir öneriniz veya bu konu ile ilgili bir deneyiminiz varsa yazınız.

Ek-2. Akademik Etik Değerler Ölçeği

Asıl Başlık	AKADEMİK ETİK DEĞERLER ÖLÇEĞİ	Kesinlikle	Kasbınvarım	Kasbınvarım	Kararsızım	Kasbınvarım	Kesinlikle
		1	2	3	4	5	
<i>Bilimsel araştırmaya yönelik değerler</i>		1	2	3	4	5	
1	Yazarı tarafından izni olmayan bir bilgi ya da belgeyi kullanabilirim.						
2	Hangi kaynaktan faydalanırsam bunu ilgili raporumda kesinlikle belirtirim.						
3	Başka araştırmacıların görüşlerini yorumlayarak kendi görüşüm olarak yazabilirim.						
4	Herhangi konudaki araştırmamı alt başlıklara bölerek bunların her birini ayrı bir rapor olarak yayımlarım.						
5	Araştırmamla ilgili istatistik bulgular düşündüğüm gibi olmadığında bunlarda değişiklik yapabilirim.						
6	Kendisine ulaştığım bir kaynağı alıntı yapılmış gibi kaynakçama koyabilirim.						
7	Kaynak gösterildikten sonra yararlanılan eserden istenildiği kadar alıntı yapılabileneceğini düşünürüm.						
8	Yararlandığım kaynakla ilgili net bilgiler vermeye çalışırım.						
9	Bir makalenin bilimselliğinin yapılan alıntı sayısına bağlı olduğunu düşünürüm.						
<i>Meslektaşına yönelik değerler</i>		1	2	3	4	5	
10	Elde ettiğim bilgileri diğer araştırmacılarla paylaşıyorum.						
11	Meslektaşlarımla yapmış oldukları çalışmalara saygı duyarım.						
12	Diğer araştırmacıların yapmış oldukları çalışmaların literatüre katkı sağlayacağına inanırım.						
13	Tüm araştırmacıların istedikleri her konuda araştırma yapma haklarının olduğuna inanırım.						
14	Meslektaşlarımla bilimsel konulardaki görüşlerini önemserim.						
15	Meslektaşlarımla ilgili rapor hazırlamam gerektiğinde meslektaş dayanışmasını göz önünde bulundururum.						
16	Meslektaşlarımla yapmış oldukları çalışmalarını nesnel bir yaklaşımla eleştiririm.						
17	Meslektaşlarımla çalışmalarıma elimden geldiğince yardımcı olurum.						
18	Meslektaşlarımla din, siyaset, cinsiyet, dil, ırk, cinsel yönelim gibi özellikleri onlarla ilgili görüşlerimi etkiler.						
19	Derslerimde öğrencilerle diğer meslektaşlarımla hatalı davranışları hakkında tartışırım.						
<i>Çalışılan kuruma yönelik değerler</i>		1	2	3	4	5	
20	Kurum içindeki kurul, komite ya da komisyonlara alanımla ilgili konularda yardımcı olmaya çalışırım.						
21	Bilimsel ya da kültürel aktivitelerde alınan sorumlulukların beni akademik olarak yavaşlattığına inanırım.						
22	Kurum içindeki toplumsal, kültürel ya da bilimsel içerikli etkinliklerin bana bilimsel açıdan bir katkı sağlayacağına inanmam.						
23	Kurum için ya da dışındaki projelere katılmamda bu projelerin ekonomik değerleri belirleyicidir.						
24	Kurumdaki işe alma, işten çıkarma ya da görevde yükseltme süreçlerini yürütürken liyakat esaslarını gözetirim.						
25	Kurum projelerine teçhizat açısından eksikliklerimi tamamlamak için katılırım.						
26	Çalıştığım kurumun tüm personeline saygılı davranırım.						
27	Kurumun kaynaklarını yönetimin öngördüğü gibi kullanırım.						
28	Kurumun beni farklı organizasyonlar için görevlendirmesini angarya olarak görürüm.						
<i>Toplumla yönelik değerler</i>		1	2	3	4	5	
29	Toplumsal olarak belirli bir entelektüel kapasiteye ulaşabilmek için üzerime düşen görevleri yaparım.						
30	Toplumla yönelik gerçekleştirilen kültürel ve bilimsel içerikli etkinliklerde						

	buhunmak için çaba sarf ederim.					
31	Üniversitelerde yapılan bilimsel çalışmaların topluma yansıtılması gerektiğine inanırım.					
32	Toplumsal konularla ilgili bilimsel bulguları çözümlerken toplumdan yana bir tavır takınırım.					
33	Toplumsal olarak bilimsel gelişmeyi sağlayabilmek için gönüllü çalışmalarda buhururum.					
34	Unvanım veya buhurduğum makamdan dolayı toplumsal bir ayrıcalığa sahip olduğuma inanırım.					
35	Toplumsal açıdan yanlış olarak gördüğüm konularla ilgili toplumla çatışmaktan çekinmem.					
36	Hizmet konusu yetki alanım dışında olsa bile bunu bir görev olarak üstlenirim.					
	<i>Öğretim sürecine yönelik değerler</i>	1	2	3	4	5
37	Derslerimi programda yer alan içeriğe göre yürütürüm.					
38	Derslerimi ders programında belirtilen gün ve saatte yaparım.					
39	Snavlarnı sınav programında belirtilen gün ve saatte yaparım.					
40	Ders planını, tüm öğrencilerin ulaşabileceği ortamlarda paylaşıırım.					
41	Sınav kâğıtlarını zamanında okur ve ilan ederim.					
42	Öğrencilerin dil, din, ırk, cinsiyet gibi özellikleri onlarla ilgili görüşlerimi etkiler.					
43	Öğrencilerin araştırmalarını, düşüncelerini özgürce paylaşabilecekleri demokratik ortamlar oluştururum.					
44	Girdiğim derslerle ilgili değerlendirme kriterlerimi açık bir şekilde öğrencilerle paylaşırım.					
45	Öğrencilerin başarı durumlarını tarafsız bir şekilde değerlendiririm.					
46	Gönülsüz olan öğrencileri bilimsel araştırmalarıma katılmaları için zorlarım.					
47	Araştırmalarıma destek veren öğrencilerin isimlerini araştırma raporumda belirtirim.					
48	Öğrencilerle ilişkilerimi mesleki profesyonellik sınırları çerçevesinde kurarım.					
49	Akademik çalışmalarında etik ilkelere göre davranarak öğrencilerime model olmaya çalışırım.					
50	Öğrencilerin hassas oldukları konularla ilgili konuşurken onları incitmemeye çalışırım.					

Ek-3. Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği

Soru numarası	ELEŞTİREL DÜŞÜNME TUTUM ÖLÇEĞİ (EDTÖ)	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Karşıt görüşleri anlamaya çalışmak zaman kaybıdır.					
2	Geçmişte olanları merak ederim.					
3	Her şey görüldüğü gibidir.					
4	Konu ne olursa olsun araştırma yapmak keyifli bir iştir.					
5	Doğruluğuna inandığım bir konuda kanıt aramam.					
6	Başladığım bir işi yarım bırakmam.					
7	İnsan ne yaparsa yapsın başına gelecekleri değiştiremez.					
8	Ulaştığım bilgilerin ne derece güvenilir olduğunu sorgularım.					
9	Geçmişini bilmek geleceği anlamayı kolaylaştırır.					
10	Farklılık zenginliktir.					
11	Tam inandıklarımın doğruluğunu sorgulamam.					
12	Daha fazlasını öğrenmek için soru sorarım.					
13	Kendime ulaşabileceğim hedefler (gerçekçi) koyarım.					
14	Bir görüşün doğruluğu o görüşe katılan kişi sayısına bağlıdır.					
15	İhtiyacım olan bir bilgiye hangi yolla ulaşacağımı bilirim.					
16	Başladığım işin tamamlanmasını bekleyebilecek kadar sabırlı değilim.					
17	Bildiğimden şaşmam.					
18	Düşünmeden konuşmam.					
19	Bir konu hakkında karar verirken sahip olduğum görüşün tersi görüşler hakkında da bilgi toplamaya çalışırım.					

Ek-4. Bilgilendirilmiş Onam Formu

SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU BİLGİLENDİRİLMİŞ OLUR FORMU

Sayın ...

Bu katılacağınız çalışma bilimsel bir araştırma olup, araştırmanın adı "Hemşire-Ebe Akademisyenlerinin Akademik Etik Değerlerinin ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi" dir.

Bu araştırmanın amacı, hemşire-ebe akademisyenlerinin akademik etik değerleri ve eleştirel düşünme düzeylerinin belirlenmesidir. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalıdır. Kararınızdan önce araştırma hakkında sizi bilgilendirmek istiyoruz. Bu bilgileri okuyup anladıktan sonra araştırmaya katılmak isterseniz formu imzalayınız.

Bu araştırmada size, görev yapmakta olduğunuz üniversite, bölümünüz, unvanınız, yaşınız gibi bazı tanıtıcı özelliklerinizi belirlemek amacıyla 15 soru yöneltilenektir. Ardından akademik etik değerlerinizi belirlemek amacıyla; "Akademik Etik Değerler Ölçeği" ve eleştirel düşünme tutumunuzu belirlemek amacıyla; "Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği" uygulanacaktır. Soru formlarında toplam 84 soru bulunmaktadır. Formların uygulama süresi ortalama 30 dakika ile sınırlıdır. Bu araştırmada sizin için herhangi bir risk ve zarar söz konusu değildir. Akademisyenlerin etik ilkelere uygun şekilde davranmalarının yanı sıra araştırmalarında ve öğretici rolünde eleştirel düşünmeye yönelik olumlu bir tutuma sahip olmaları, araştırmaların kalitesi ve öğrenci eğitimi, akademik alanın gelişmesi açısından gereklidir. Bunun sağlanmasında ise akademisyenlerin davranış örüntüleri önem kazanmaktadır. Bir toplumda, eleştirel düşünme olmadan, hem bilimin ve doğru bilginin hem de hoşgörünün elde edilmesini ummak pek mümkün değildir. Meslekte her yeni bilgi, toplumsal sağlığın korunmasında ve iyileştirilmesinde gerekli olduğu kadar yeni bilgilere ulaşmada ve yeni bilgilerin doğruluğunun kanıtlanmasında eleştirel düşünme yaklaşımı önemlidir. Doğru ve faydalı bilgilere ulaşılmasında eleştirel düşünme becerisinin yanı sıra elde edilen bilgilerin etik değerler çerçevesinde değerlendirilmesi ve sentezlenmesi son derece önemli bir konu olmaktadır. Bu çalışma ile hemşire-ebe akademisyenlerinin akademik etik değerlerinin ve eleştirel düşünme düzeylerinin belirlenmesi ve araştırmadan çıkan sonuçlara göre farkındalık stratejilerinin planlanmasında yararlı olabilir.

Araştırmaya 2 aylık sürede ulaşabildiğimiz tüm gönüllü, çalışmaya katılmayı kabul eden, Doğu Karadeniz illerinde (Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Gümüşhane, Rize ve Artvin) ve devlet üniversitelerinde görev alan (158) hemşire-ebe akademisyenler katılabilecektir.

Bu araştırma ile ilgili olarak sizden beklenen soru formunu eksiksiz doldurmak, araştırmacının sorularına uygun ve doğru cevap vermek ve sonuçlarını zamanında araştırmacıya ulaştırmaktır.

Araştırma sırasında sizi ilgilendirebilecek herhangi bir gelişme olduğunda, bu durum size derhal bildirilecektir. Araştırma hakkında ek bilgiler almak için ya da çalışma ile ilgili herhangi bir sorun için 05061243681 numaralı telefondan araştırmacı Hemşire B. Sena YALÇINKAYA'ya başvurabilirsiniz.

Bu araştırmada yer almak tamamen sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da herhangi bir aşamada araştırmadan ayrılabilirsiniz. Bu durum herhangi bir cezaya ya da sizin yararlarınıza engel duruma yol açmayacaktır. Araştırmacı bilginiz dahilinde veya

isteğiniz dışında, uygulanan anket formu ve değerlendirme ölçeğinin gereklerini yerine getirmemeniz, vb. nedenlerle sizi araştırmadan çıkarabilir Araştırmanın sonuçları bilimsel amaçla kullanılacaktır, çalışmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından çıkarılmanız durumunda, sizle ilgili veriler de gerekirse bilimsel amaçla kullanılabilir.

Çalışmaya ait anket formunda isim ve soy isim kısımları bulunmamaktadır. Anketi doldurup teslim ettikten sonra kişisel bilgileriniz direkt olarak gizlilik altına alınacaktır. Yine de size ait elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacaktır ve araştırma yayınlansa bile kimlik bilgileriniz verilmeyecektir, ancak araştırmanın izleyicileri, yoklama yapanlar, etik kurullar ve resmi makamlar gerektiğinde bilgilerinize ulaşabilir. Siz de istediğinizde kendinize ait bilgilere ulaşabilirsiniz.

Çalışmaya Katılma Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve sözlü olarak dinledim. Aklıma gelen tüm soruları araştırmacıya sordum, yazılı ve sözlü olarak bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğime karar vermem için bana yeterli zaman tanındı. Bu koşullar altında, bana ait tıbbi bilgilerin gözden geçirilmesi, transfer edilmesi ve işlenmesi konusunda araştırma yürütücüsüne yetki veriyorum ve söz konusu araştırmaya ilişkin bana yapılan katılım davetini hiçbir zorlama ve baskı olmaksızın gönüllü olarak kabul ediyorum.

Bu formun imzalı bir kopyası bana verilecektir.

Gönüllünün,
Adı-Soyadı:
Adresi:
Tel.-Faks:
Tarih ve İmza:

Açıklamaları yapan araştırmacının,
Adı-Soyadı:
Görevi:
Adresi:
Tel.-Faks:
Tarih ve İmza:

Olur alma işlemine başından sonuna kadar tanıklık eden kuruluş görevlisinin/görüşme tanığının,
Adı-Soyadı:
Görevi:
Adresi:
Tel.-Faks:
Tarih ve İmza:

İZİNLER

Ek-5. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurul Karar Formu

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU						
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Ebe ve Hemşire Akademisyenlerin Akademik Etik Değerlerinin ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi					
DEĞERLENDİRİLEN BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili		
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ			Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐		
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU			Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐		
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐		
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama				
	SİGORTA					
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ					
	BİYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU					
	İLAN					
	YILLIK BİLDİRİM					
	SONUÇ RAPORU					
DİĞER:						
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 2018-12/29	Tarih: 05.12.2018				
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerden gerekli izin alınarak gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan etik kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilmiştir.					
KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU						
ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI	Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu, Helsinki Bildirgesi, Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurul Yönergesi					
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:	Prof. Dr. Muhittin Sönmez					
Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet	Araştırma ile ilişkisi	Katılım *	İmza
Prof. Dr. Muhittin Sönmez	Anatomi	Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	<i>M. Sönmez</i>
Prof. Dr. Yalçın Karagöz	Biyoistatistik	Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	<i>Y. Karagöz</i>
Doç. Dr. Hatice Özer	Patoloji	Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	<i>H. Özer</i>
Doç. Dr. Ercan Özdemir	Fizyoloji	Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	<i>E. Özdemir</i>
Doç. Dr. Gülay Yıldırım	Tıp Tarihi ve Etik	Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi	E ☐ K ☒	E ☒ H ☐	E ☐ H ☒	<i>G. Yıldırım</i>
Doç. Dr. Binnur Bağcı	Beslenme ve Diyetetik	Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi	E ☐ K ☒	E ☐ H ☒	E ☐ H ☒	<i>B. Bağcı</i>
Dr. Öğret. Üyesi Mehmet Ataş	Farmasötik Mikrobiyoloji	Cumhuriyet Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	<i>M. Ataş</i>
Dr. Öğret. Üyesi Engin Altınkaya	İç hastalıkları	Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☒ H ☐	<i>E. Altınkaya</i>
Dr. Öğret. Üyesi Melih Ülgey	Protetik Diş Tedavisi	Cumhuriyet Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi	E ☒ K ☐	E ☐ H ☒	E ☐ H ☒	<i>M. Ülgey</i>
*: Toplantıda bulunma						
Etik Kurul Başkanının						
Unvanı/Adı/Soyadı: Prof. Dr. Muhittin Sönmez						
İmza: <i>M. Sönmez</i>						

Ek-6. Ölçek İzin Yazıları

Sena Yalçinkaya <bsenayalcinkaya@gmail.com>

22 Nis 2018 21:56 ☆ ↶ ⋮

Alıcı: o.sevim ▾

Merhaba Oğuzhan hocam,

Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Esasları ABD'nde yüksek lisans yapmaktayım. Hemşirelik ve ebellek bölümü akademisyenlerinin akademik etik değerleri ve eleştirel düşünme düzeyleriyle ilgili tez hazırlamaktayım. Bu konuda literatür taraması yaparken sizin hazırladığınız Akademik Etik Değerler Ölçeği'ne ulaştım. İzininiz olursa sizi kaynak göstererek çalışmamda bu ölçeğinizden yararlanmak istiyorum. Ölçeğinizi benimle paylaşabilirseniz çok sevinirim. İyi çalışmalar. Teşekkür ederim.

Oğuzhan Sevim <o.sevim@atauni.edu.tr>

27 Nis 2018 01:01 ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben ▾

Sayın hocam, ölçeği kullanabilirsiniz. Yardımcı olabileceğim başka bir husus olursa dilediğiniz zaman bana ulaşabilirsiniz. Selamlar....

Oğuzhan SEVİM

Sena Yalçinkaya <bsenayalcinkaya@gmail.com>

9 Mayıs Çar 16:15 ☆ ↶ ⋮

Alıcı: syozelci ▾

Merhaba Serap hocam,

Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Esasları ABD'nde yüksek lisans yapmaktayım. Hemşirelik ve ebellek bölümü akademisyenlerinin akademik etik değerleri ve eleştirel düşünme düzeyleriyle ilgili tez hazırlamaktayım. Bu konuda literatür taraması yaparken sizin hazırladığınız Eleştirel Düşünme Tutum Ölçeği'ne ulaştım. İzininiz olursa sizi kaynak göstererek çalışmamda bu ölçeğinizden yararlanmak istiyorum. Ölçeğinizi benimle paylaşabilirseniz çok sevinirim. İyi çalışmalar. Teşekkür ederim.

Betül Sena YALÇINKAYA

Serap YILMAZ ÖZELÇİ <syozelci@konya.edu.tr>

10 May 2018 15:25 ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben ▾

Merhabalar,

Eki belgelerde ölçeğin açıklaması ve makalesi yer almakta. Referans olarak bu makaleyi kullanırsınız. Uygulama ile ilgili detaylar da diğer belgede var. İhtiyacınız olduğunda yazabilirsiniz. Kolaylıklar dilerim.

Dr. Serap YILMAZ ÖZELÇİ

Ek-7. Kurum İzin Yazıları

Evrak Tarih ve Sayısı: 04/03/2019-26367

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Sayı :12475423-044-
Konu :Anket İzni

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi :21.02.2019 tarihli ve 88354726-044-E.18532 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Betül Sena YALÇINKAYA'nın "Ebe ve Hemşire Akademisyenlerin Akademik Etik Değerlerinin ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasına ait anket formlarının 07 Mart 2019-07 Haziran 2019 tarihleri arasında Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde uygulayabilmesi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

İlgi gereği bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Fahrettin TILKI
Rektör

Mevcut Elektronik İmzalar
FAHRETTİN TILKI - (Bilgisayar İşletmeni)

Evrak Doğrulamak İçin : https://ebydogrula.artvin.edu.tr/en/Vislon-Sorgula/Validate_Doc.aspx?V=8ELMUT1P

Sayılar Yerleşkesi 08000 ARTVİN
Tel: 0 466 215 10 00
E-Posta: yazililar@artvin.edu.tr

Ayrıntılı bilgi için İrtibat: Hüsrevin Emrah YILDIZ
Elektronik www.artvin.edu.tr

ORDU
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : 81515450-755.02.01
Konu : Uygulama İzni

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 21.02.2019 tarihli ve 18532 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Betül Sena YALÇINKAYA'nın "Ebe ve Hemşire Akademisyenlerin Akademik Etik Değerlerinin ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasına ait anket uygulamasını 07 Mart 2019-07 Haziran 2019 tarihleri arasında Üniversitemizde uygulama talebi, katılımcıların gönüllü onam formunu imzalamaları ve ilgili etik kuruldan gerekli onayın alınması kaydıyla uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Tevfik NOYAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Mevcut Elektronik İmzalar

TEVFİK NOYAN - (Bilgisayar İşletmeni)
Cumhuriyet Yerleşkesi 52200/ORDU
Telefon: 0 452 234 50 10/1021 Fax: 0 452 226 52 42
E-Posta: cigdemkaygusuz@odu.edu.tr

Bilgi için Çiğdem KAYGUSUZ
Bilgisayar İşletmeni
Elektronik Adı: www.odu.edu.tr

TASNİF DIŞI
T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 49933177-044-E.5291
Konu : Uygulama İzni

04/03/2019
İVEDİ

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 21/02/2019 tarihli ve 88354726-044-E.18532 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile belirtilen, Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Betül Sena YALÇINKAYA'nın "Ebe ve Hemşire Akademisyenlerin Akademik Etik Değerlerinin ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasının 07 Mart-07 Haziran 2019 tarihleri arasında Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ve Ebelik Bölümlerinde uygulama talebi Rektörlüğümüz tarafından uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmza

Prof. Dr. Mehmet KURAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Mevcut Elektronik İmzalar

MEHMET KURAN - (Bilgisayar İşletmeni)

Adres: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlük Binası
Telefon: 0362 312 19 19 Faks: 0362 457 60 91
Elektronik Ağ: <http://www.omu.edu.tr/> Kop Adresi: omu@bz01.kop.tr
5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile iletmiştir.
Evrak teyidi <https://byssorgu.omu.edu.tr> adresinden 031Z-ZSHG-0B06 kodu ile yapılabilir.

T.C.
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 87374136-302.08.01-E.420
Konu : Tez Çalışması İzni (Betül Sena
YALÇINKAYA)

22.02.2019

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 21.02.2019 tarihli ve 88354726-044-E.18532 sayılı yazı.

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Betül Sena YALÇINKAYA'nın, "Ebe ve Hemşire Akademisyenlerin Akademik Etik Değerlerinin ve Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasına ait anket formlarına 07.03.2019-07.06.2019 tarihleri arasında Üniversitemiz Sağlık Yüksekokulunda uygulaması Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.
Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ahmet İshak DEMİR
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Dağıtım :

Gereği:

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü

Bilgi:

Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğüne

Mevcut Elektronik İmzalar

AHMET İSHAK DEMİR - (Bilgisayar İşletmeni)

Fener Mah. Zihni Derin Yerleşkesi 53100 Rize / TÜRKİYE

oidb@erdogan.edu.tr

Tel : +90 (464) 223 81.07 Fax : +90 (464) 223 31 66

Bilgi : MURATERBAY Dahili: 4206

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Kodu : 44D332E9-06A3-4332-9C13-F8E353BEB2FA - http://ebys.erdogan.edu.tr/EBYS/eimzadogrulama

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
GENEL SEKRETERLİK
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 76127911-399-E.246/464
Konu : Uygulama İzni(Betül Sena YALÇINKAYA)

28/02/2019

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

İlgi(a):21.02.2019 gün ve 88354726-044-E.18532 sayılı yazınız.

İlgi(b):Sağlık Bilimler Fakültesi Dekanlığı'nın 25.02.2019 gün ve 63582098/399-E.166 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Sağlık Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi olan Betül Sena YALÇINKAYA'nın tez çalışması için anket uygulama isteği Üniversitemiz Sağlık Bilimler Fakültesi Dekanlığı'na uygun görülmüş olup konu ile ilgili yazısı ilgi(b) ile gönderilmiştir. Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmzalıdır
Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ
Rektör Yardımcısı

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Sayı : 95674917-108.99-E.1889
Konu : Etik Kurul Onay

25/03/2019

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü 21/02/2019 tarihli ve 88354726-044.01.01-E.18532 sayılı yazısı.

İlgi sayılı yazınıza istinaden, Üniversitemiz 13/03/2019 tarih 2019/3 sayılı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Toplantısında ilgili şahsın anketini yapmasında bir sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.
Bilgilerinize arz ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Günay ÇAKIR
Kurul Başkanı

Adres:
Telefon:
E-Posta:

Faks:

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Görsel Elektronik İmza ile gerçekleştirilmiştir.
Evrak teyidi <https://obyasorgu.gumushane.edu.tr> adresinden FRL9-UT00-BUZG kodu ile yapılabilir.

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : 55447807-000-E.11676
Konu : Uygulama İzni

27.02.2019

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 21.02.2019 tarihli ve 88354726-044.01.01-E.18532 sayılı yazımız.

Üniversiteniz yüksek lisans öğrencisi Betül Sena YALÇINKAYA'nın Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile tez çalışması kapsamında anket uygulama talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

 e-imzalıdır
Prof. Dr. Cevdet COŞKUN
Rektör

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR.
28. / 02. / 20.19

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : ROGPWIMJCMFFYXESSNT Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/giresun-universitesi-ebys>
Giresun Üniversitesi Rektörlüğü Güre Yerleşkesi Gaziler Mah.Prof. Ahmet Taner Kışlalı
Cad. 28200 Merkez / GİRESUN
Telefon : 0 454 310 10 00 Faks: 0 454 310 11 19
E-Posta Adresi: bilgi@giresun.edu.tr İnternet Adı: www.giresun.edu.tr

Bilgi için: İclal ŞEKER
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No:(454) 310 10 84

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel bilgiler

Adı Soyadı Betül Sena YALÇINKAYA
Doğum Yeri ve Tarihi Fatih-1993
Medeni Hali Bekar
Yabancı Dil İngilizce
İletişim Adresi Portakallık Mahallesi Medine Sokak 48 Evler B Blok
Daire no:22 Merkez/RİZE
E-posta Adresi bsenayalcinkaya@gmail.com

Eğitim ve Akademik Durumu

Lise Şehit Hava Pilot Üsteğmen Vedat Evliya Lisesi, 2010
Lisans Cumhuriyet Üniversitesi, 2014
Yüksek Lisans Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2019
Ünvan Hemşire

İş Tecrübesi

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi Hemşire, 2014-2016
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Hemşire, 2016-